ISSN 1507-398C
cena zł 5,00

Kwartalnik Statystyczny

Przegląd Informacyjny Rady Głównej Polskiego Towarzystwa Statystycznego założonego w 1912 r.

ROK XXIII NR 1-2 STYCZEŃ - CZERWIEC 2021

W numerze:

Profesor Malay Ghosh doktorem Honoris Causa Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach 4

Stulecie Pani Profesor Stanisławy Bartosiewicz 6

V edycja Olimpiady Statystycznej 9

Sprawozdania oddziałów z działalności Polskiego Towarzystwa Statystycznego w czasie pandemii COVID-19 10

Europejskie Kursy Zaawansowanej Statystyki 15

Relacje z konferencji naukowych 16

Zapowiedzi konferencji i seminariów 17

Nowości na rynku wydawniczym 18

Portal naukowy GUS 24

Kwartalnik Statystyczny

Redaktor naczelna

Grażyna Trzpiot
grazyna.trzpiot@ue.katowice.pl

Rada Główna PTS

Prezydium Rady Głównej PTS

Prezes:

prof. dr hab. Waldemar Tarczyński

Wiceprezesi:

prof. dr hab. Grażyna Trzpiot

prof. dr hab. Józef Oleński

prof. dr hab. Włodzimierz Okrasa

Sekretarz:

dr hab. Krzysztof Najman, prof. UG

Skarbnik:

dr hab. Iwona Bąk, prof. ZUT

Członkowie:

dr Marek Cierpiał-Wolan

prof. dr hab. Czesław Domański

prof. dr hab. Elżbieta Gołata

dr hab. Małgorzata Graczyk

dr hab. Alina Jędrzejczak, prof. UŁ

prof. dr hab. Mirosław Krzyśko

dr Bożena Łazowska

dr Dominik Rozkrut

prof. dr hab. Janusz Wywiał

Skład Kwartalnika

Justyna Majewska
justyna.majewska@uekat.pl

Na okładce:
prof. dr hab. Stanisława Bartosiewicz

BIURO BADAŃ I ANALIZ STATYSTYCZNYCH PRZY RG PTS
00-925 Warszawa, al. Niepodległości 208, tel. 22 608 32 74

ODDZIAŁY PTS

Białystok - Przewodnicząca Rady Oddziału: dr hab. Ewa Roszkowska, prof. UwB
e-mail: erosz@o2.pl

Bydgoszcz - Przewodnicząca Rady Oddziału: Barbara Ptaszyńska
e-mail: b.ptaszynska@stat.gov.pl

Gdańsk - Przewodniczący Rady Oddziału: dr hab. Krzysztof Najman, prof. UG
e-mail: krzysztof.najman@wzr.pl

Gorzów Wielkopolski - Przewodnicząca Rady Oddziału: Katarzyna Smolińska
e-mail: k.smolinska@stat.gov.pl

Katowice - Przewodniczący Rady Oddziału: dr hab. inż. Wojciech Gamrot, prof. UE
e-mail: wojciech.gamrot@ue.katowice.pl

Kielce - Przewodnicząca Rady Oddziału: dr hab. Agnieszka Piotrowska-Piątek
e-mail: a.piotrowska-piatek@stat.gov.pl

Kraków - Przewodniczący Rady Oddziału: dr hab. Paweł Ulman, prof. UEK
e-mail: ulmanp@uek.krakow.pl

Lublin - Przewodniczący Rady Oddziału: Andrzej Matacz
e-mail: a.matacz@stat.gov.pl

Łódź - Przewodnicząca Rady Oddziału: dr hab. Agata Szczukocka, prof. UŁ
e-mail: agata.szczukocka@uni.lodz.pl

Olsztyn - Przewodnicząca Rady Oddziału: Bożenna Socha
e-mail: b.socha@stat.gov.pl

Poznań - Przewodnicząca Rady Oddziału: prof. dr hab. Elżbieta Gołata
e-mail: elzbieta.golata@ue.poznan.pl

Rzeszów - Przewodniczący Rady Oddziału: dr Marek Cierpiał-Wolan
e-mail: m.cierpial-wolan@stat.gov.pl

Szczecin - Przewodniczący Rady Oddziału: mgr Magdalena Wegner
e-mail: m.wegner@stat.gov.pl

Toruń - Przewodnicząca Rady Oddziału: dr hab. Elżbieta Szulc, prof. UMK
e-mail: eszulc@umk.pl

Warszawa - Przewodniczący Rady Oddziału: mgr Krzysztof Kowalski
e-mail: k.kowalski@stat.gov.pl

Wrocław - Przewodniczący Rady Oddziału: dr hab. Joanna Dębicka, prof. UE
e-mail: Joanna.Debicka@ue.wroc.pl

Zielona Góra - Przewodnicząca Rady Oddziału: mgr Robert Wróbel
e-mail: r.wrobel@stat.gov.pl

Oferta PTS

www.stat.gov.pl/pts

- Organizacja konferencji i seminariów naukowych krajowych i zagranicznych
- Publiczne odczyty i wykłady oraz kursy dokształcające
- Konsultacje w zakresie metodologii i organizacji statystyki
- Doradztwo naukowo-metodologiczne, badania ankietowe
- Działalność wydawnicza

Redakcja zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania otrzymanych tekstów

Kwartalnik Statystyczny

Czerwiec 2021

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła 11 marca pandemię nowego koronawirusa, alarmując o rosnących zakażeniach na świecie. W dniu 13 marca 2020 Światowa Organizacja Zdrowia podała, że centrum pandemii koronawirusa stała się Europa. Później zachorowania rozlały się na pozostałe kontynenty. Minął zatem ponad rok i cztery miesiące od momentu, w którym usłyszeliśmy o światowej pandemii zakaźnej choroby COVID-19 wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2.

To był czas odmienny dla wszystkich, czas zagrożenia i izolacji. Poznaliśmy takie słowa jak lock down i home office, jak również byliśmy doświadczeni tym niosło za sobą znacznie tych słów. Wielu z nas zetknęło się pandemią z bliska, w rodzinach…

W środowiskach pracy, a w szczególności w Uczelniach był to okres adaptacji do cyfrowego sposobu komunikacji, do realizacji wszystkich zadań w nowych warunkach. Decyzje zapadały szybko i musiały być skuteczne.

Przykładem takich działań to Olimpiada Statystyczna dla uczniów, która miała swój nieoczekiwany finał wiosną 2020 roku w nowej dla wszystkich wirtualnej rzeczywistości. Składanie gratulacji finalistom i ich opiekunom oraz wręczenie nagród było przygotowane w postaci filmu, który nagrywali wszyscy uczestnicy we własnych domach, w odosobnieniu.

Wiele uroczystości, spotkań, konferencji zostało odwołanych. Adaptacja do nowych realiów nastąpiła sprawnie i wraz z nowym rokiem akademickim, w wersji wirtualnej z wykorzystaniem łącz internetowych, spotykamy się i wymieniamy idee, a także pracujemy dzień po dniu, czasem dziwiąc się brakiem wifi.

W tym numerze Kwartalnika Statystycznego przedstawiamy relację z uroczystego nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach Profesorowi Malayowi Ghoshowi. Wydarzenie, pierwotnie zaplanowane na maj 2020, odbyło się w maju 2021 w formie zdalnej. Zainteresowani mogą odtworzyć je pod adresem: tv.ue.katowice.pl. Sylwetkę Profesorowi Malaya Ghosha przybliża profesor Janusz Wywiał.

Wydarzeniem, które chcieliśmy jako naukowe środowisko w Polsce wyjątkowo celebrować, były urodziny – stulecie życia. W dniu 8 maja 2021 roku Pani Profesor Stanisława Bartosiewicz ukończyła 101 lat życia. Uroczystości zaplanowane w Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu wiosną 2020 zostały odwołane. Środowisko statystyczne skupione w sekcji SKAD PTS zaprosiło Panią Profesor do udziału we wrześniowej Konferencji SKAD w wersji zdalnej. Zaproszenie zostało przyjęte i zdalnie odbyła się sesja naukowa oddająca honor jubilatce, z czynnym udziałem pani profesor Stanisławy Bartosiewicz. O życiu i pracy pani profesor Stanisławy Bartosiewicz napisali Profesorowie Krzysztof Jajuga i Józef Dziechciarz.

Wersje zdalne przejęli organizatorzy wszystkich Konferencji naukowych odbywających się od momentu ogłoszenia pandemii. Największe wydarzenia o zasięgu światowych są dostępne dla większej liczby uczestników. Aktualnie, w dniach 11-16 lipca 2021, odbywa się 63-ty Wirtualny ISI World Statistics Congress 2021.

W aktualnym numerze prezentujemy notatki i sprawozdania z konferencji, które odbyły się on-line. Cykliczne konferencje ogólnopolskie oraz spotkania międzynarodowe. Udział członków PTS w konferencjach był znaczący, zarówno w pracach komitetów naukowych, jak również aktywny udział w sesjach naukowych.

W części poświęconej edukacji i dydaktyce zamieszczamy relację Olimpiady Statystycznej. Olimpiada ma charakter interdyscyplinarny, a jej celem jest upowszechnianie wiedzy i rozwijanie umiejętności z zakresu statystyki w obszarze analiz społeczno-gospodarczych. O poprzednich edycjach oraz laureatach informowaliśmy w poprzednich numerach Kwartalnika Statystycznego.

O tym jak toczyło się życie w oddziałach PTS w ostatnim roku, w różnych regionach kraju napisali przedstawiciele oddziałów PTS. To obraz zróżnicowany i twórczy zarazem, wydarzenia on-line i wydawnictwa.

Wydawnictwa członków PTS przedstawiamy w osobnej sekcji aktualnego numer KS. Rozwój nauki podejmowany w badaniach ma zawsze swoje odzwierciedlenie w publikacjach. Prezentujemy podręczniki akademickie oraz nowości wydawnicze. Prezentujemy podręczniki akademickie oraz nowości wydawnicze, zamieszczając szczegółowe informacje o omawianych pozycjach wydawniczych.

Pandemia trwa, kolejne mutacje przenoszą się z kraju do kraju. Przed nami kolejny rok pracy w środowisku cyfrowym lub hybrydowym. I tak zapowiadają się jesienne wydarzenia, o których piszemy w zapowiedziach.

Grażyna Trzpiot

Profesor Malay Ghosh doktorem Honoris Causa Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

Dnia 14 maja 2021 odbyła się uroczystość nadania doktoratu Honoris Causa Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach czcigodnemu profesorowi Malayowi Ghoshowi z University of Florida. Uroczystość wręczenia odbyła się podczas posiedzenia Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach w sposób zdalny za pośrednictwem Internetu. Na posiedzeniu oprócz profesor dr hab. inż. Celiny Olszak Rektor Uniwersytetu, byli obecni: prof. dr hab. Maciej Nowak (Prorektor ds. Nauki i Rozwoju), prof. dr hab. Sławomir Smyczek (Prorektor ds. Edukacji i Internacjonalizacji), Członkowie Kolegiów i społeczność akademicka Uniwersytetu oraz zaproszeni goście.

Uroczyste posiedzenie Senatu zostało otwarte przez profesor dr hab. inż. Celinę Olszak, która powitała wszystkich zebranych na czele z czcigodnym Profesorem Malayem Ghoshem. Następnie Prorektor ds. Nauki i Rozwoju przypomniał, że proces nadania doktoratu honoris causa został wszczęty przez Senat Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach 28 listopada 2019. Na promotora wyznaczono profesora dr hab. Janusza Wywiała (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach), a na recenzentów profesora Yvesa Bergera (Uniwersytet w Southampton) oraz profesora Ralfa Münnicha (Uniwersytet w Trewirze). Dnia 30 stycznia 2020, po zapoznaniu się z recenzjami dorobku, Senat podjął jednogłośnie decyzję o nadaniu tytułu doktora honoris causa Profesorowi Malayowi Ghoshowi. Następnie prof. dr hab. Janusz Wywiał wygłosił laudację, a recenzenci przedstawili swoje konkluzje o dorobku i zasługach Profesora Malaya Ghosha. Następnie odbyła się zasadnicza część uroczystości polegająca m.in. na odczytaniu dyplomu doktora honoris causa przez profesora dr hab. Macieja Nowaka i przekazania go Profesorowi Malayowi Ghoshowi. Chór zaśpiewał *Gaude mater Polonia*. Potem czcigodny doktor honoris causa wygłosił wykład pt. *Small Area Estimation: An Early History*. Następnie goście gratulowali Profesorowi dr honoris causa. Profesor Malay Ghosh również złożył podziękowania na ręce pani Rektor za przyznany mu tytuł oraz m.in. swojej rodzinie za wspomaganie jego kariery naukowej. Odbyła się jeszcze ceremonia odsłonięcia przez panią Rektor zasadzonego na terenie Uczelni dębu poświęconego Profesorowi doktora Honoris Causa Malayowi Ghoshowi.

Uroczystość była uświetniana przez Chór Akademicki Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, który m.in. odśpiewał na początku i końcu uroczystości pieśń Gaudeamus Igitur. Uroczystość była prowadzona przez spikera Marka Kiczkę.

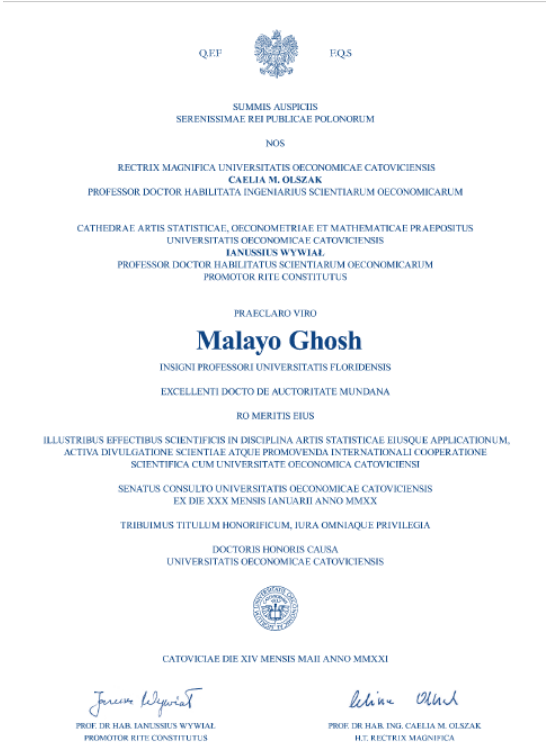

Q.F.F. F.Q.S.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM

NOS

RECTRIX MAGNIFICA UNIVERSITATIS OECONOMICAE CATOVICIENSIS
CAELIA M. OLSZAK
PROFESSOR DOCTOR HABILITATA INGENIARIUS SCIENTIARUM OECONOMICARUM

CATHEDRAE ARTIS STATISTICAE, OECONOMETRIAE ET MATHEMATICAE PRAEPOSITUS
UNIVERSITATIS OECONOMICAE CATOVICIENSIS
IANUSSIUS WYWIAŁ
PROFESSOR DOCTOR HABILITATUS SCIENTIARUM OECONOMICARUM
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

PRAECLARO VIRO

Malayo Ghosh

INSIGNI PROFESSORI UNIVERSITATIS FLORIDENSIS

EXCELLENTI DOCTO DE AUCTORITATE MUNDANA

RO MERITIS EIUS

ILLUSTRIBUS EFFECTIBUS SCIENTIFICIS IN DISCIPLINA ARTIS STATISTICAE EIUSQUE APPLICATIONUM,
ACTIVA DIVULGATIONE SCIENTIAE ATQUE PROMOVENDA INTERNATIONALI COOPERATIONE
SCIENTIFICA CUM UNIVERSITATE OECONOMICA CATOVICIENSI

SENATUS CONSULTO UNIVERSITATIS OECONOMICAE CATOVICIENSIS
EX DIE XXX MENSIS IANUARII ANNO MMXX

TRIBUIMUS TITULUM HONORIFICUM, IURA OMNIAQUE PRIVILEGIA

DOCTORIS HONORIS CAUSA
UNIVERSITATIS OECONOMICAE CATOVICIENSIS

CATOVICIAE DIE XIV MENSIS MAII ANNO MMXXI

PROF. DR HAB. IANUSSIUS WYWIAŁ
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

PROF. DR HAB. ING. CAELIA M. OLSZAK
H.T. RECTRIX MAGNIFICA

Dorobek Profesora Malaya Ghosha

Profesor Malay Ghosh pochodzi z Kalkuty w Indiach, gdzie urodził się 15 kwietnia 1944 roku. Tam ukończył z wyróżnieniami studia i rozpoczął studia doktorskie w University of North Carolina at Chapel Hill (UNC) w Stanach Zjednoczonych, gdzie w 1969 roku – w wieku 25 lat – uzyskał stopień doktora za dysertację pt.: *Asymptotically Optimal Nonparametric Tests for Miscellaneous Problems of Linear Regression*, którą napisał pod kierunkiem Pranaba K. Sena.

Podczas swojej bogatej kariery akademickiej Prof. M. Ghosh m.in. od 1974 był zatrudniony przez 8 lat jako profesor w Katedrze Statystyki w Iowa State University. Od 1982 po dzień dzisiejszy pracuje w Katedrze Statystyki w University of Florida. Ponadto odwiedził jako profesor wizytujący siedem uniwersytetów na świecie (poza USA). Szeroka wiedza Profesora pozwala na prowadzenie wykładów na różne tematy jak np.: zaawansowane wnioskowanie statystyczne, teoria decyzji, wnioskowanie bayesowskie, analiza wielowymiarowa, analiza sekwencyjna i Teoria niezawodności.

Niewątpliwie najważniejszym aspektem działalności akademickiej Profesora Malaya Ghosha są jego prace naukowe. Wymieńmy kilka z nich. Pierwszym szerokim tematem jest estymacja sekwencyjna. Profesor wraz z N. Mukhopadhyayem i P. K. Senem napisali monografię pt.: *Sequental Estimation*, która została wydana przez John Wiley & Sons, Inc. w 1997 roku. W monografii znajdziemy syntezę ówczesnego dorobku naukowego w dziedzinie estymacji sekwencyjnej wzbogaconą o pewne nowe propozycje, dotyczące m.in. uogólnień metod wnioskowania na przypadek jednoczesnej estymacji wielu parametrów i wyznaczania dla nich obszarów ufności. Podkreślmy, że stosowanie w praktyce badań statystycznych metod estymacji sekwencyjnej pozwala przede wszystkim na istotne oszczędności środków na nie przeznaczanych. Teoria niezawodności jest drugą dziedziną, wokół której oscylują zainteresowania Profesora. Ekonomiczne aspekty tej teorii są związane m.in. z szeroko pojętymi ubezpieczeniami, a w szczególności z ustalaniem okresów gwarancji na sprzedawane produkty, którą wyznacza się na podstawie oczekiwanego czasu niezawodnego działania urządzenia.

Statystyka małych obszarów jest kolejną dziedziną, która aż do dziś stanowi szczególne pole zainteresowań Profesora. Jedną z ważniejszych prac, zaliczaną do tego tematu, jest monografia opublikowana w 1997 roku przez Chapman & Hall pt.: *Bayesian Methods for Finite Population Sampling,* którą professor M. Ghosh napisał wraz G. Mideedenem.

Treść książki dotyczy ówcześnie najnowszych możliwości zastosowania wnioskowania bayesowskiego w metodzie reprezentacyjnej. Uzyskane na tym polu wyniki okazały się przydatne dla np. urzędów statystycznych oraz firm zajmujących się badaniem rynków konsumpcyjnych lub badaniem opinii społecznej.

Wiele spośród analizowanych publikacji Profesora M. Ghosha jest wynikiem jego prac nad realizacją co najmniej trzydziestu gratów naukowo-badawczych, z czego w prawie wszystkich był głównym wykonawcą. Te projekty naukowe były finansowane między innymi przez tak znaczące instytucje jak: National Science Foundation, United State Army Research Office, US Census Bureau, National Institute of Health oraz United State Center for Disease Control.

Podkreślmy jeszcze, iż Profesor podczas swoich „wędrówek naukowych po świecie" nie zapomniał o swoich hinduskich korzeniach. W szczególności pracował jako profesor w *Indian Statistical Institute* oraz był przewodniczącym International *Indian Statistical Association*. Jego zasługi na tym polu zostały uhonorowane w 2017 przez przyznanie Mu nagrody: *Lifetime Achievement Award* przez *International Indian Statistical Association*.

Przytoczone fakty o działalności naukowej Profesora M. Ghosha dają nam poczucie dumy, że to właśnie On wielokrotnie uczestniczył w konferencjach naukowych organizowanych w Polsce. W latach 2008-2017 gościł na konferencji: *Survey Sampling in Economic and Social Research* organizowanej przez Katedrę Statystyki, Ekonometrii i Matematyki Uniwersytetu Ekonomicznego

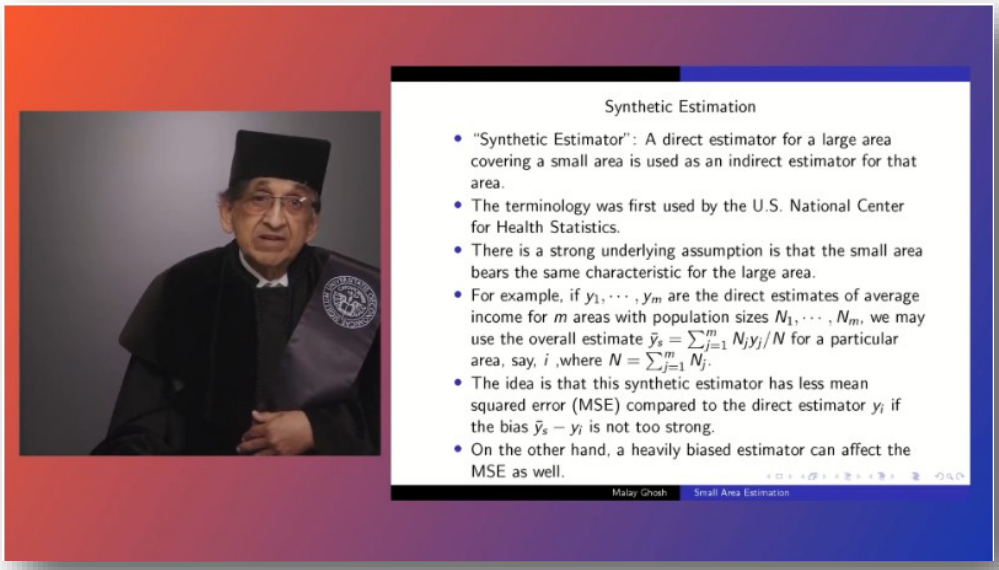

Profesor Malay Ghosh podczas uroczystości nadania doktoratu honoris causa Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

Wyniki prac Profesora M. Ghosha były bardzo doceniane w środowisku statystyków, ponieważ był zapraszany do wygłoszenia wykładów w co najmniej osiemdziesięciu ośrodkach akademickich. Profesor uczestniczył jako gość w stu pięćdziesięciu liczących się międzynarodowych konferencjach naukowych. Ponadto kierował ponad 30 grantami badawczymi. Okazało się, że wybitna wiedza i umiejętności Profesora stały się pożądane w dwudziestu redakcjach czasopism naukowych. Profesor Malay Ghosh znajdował jeszcze czas na aktywne uczestnictwo w życiu akademickim uczelni, na których pracował. W szczególności, w University of Florida był członkiem dwunastu komisji oraz członkiem Senatu przez trzy kadencje.

Zasługi i prestiż naukowy Profesora M. Ghosha są docenione na międzynarodowym forum statystyków. Wyrazem tego jest wiele Jego prac wykonanych na rzecz międzynarodowych towarzystw naukowych. W szczególności jest członkiem z wyboru *American Statistical Association*, *International Society for Bayesian Analysis*, *International Statistical Institute*, *Institute of Mathematical Statistics*. Środowisko statystyków wyraziło swój podziw dla osiągnięć naukowych Profesora organizując na jego cześć konferencję pt.: *Frontiers of Hierarchical Modelling in Observational Studies, Complex Surveys, and Big Data* w 2014 roku w University of Maryland at College Park.

Niezwykła osobowość Profesora oraz Jego erudycja i pomysły naukowe stały się inspiracją dla 60 osób do przygotowania pod jego kierunkiem prac doktorskich.

w Katowicach przy współudziale PTS. W 2012 był zaproszony jako 'special invited speaker' na Pierwszy Kongres Statystyki Polskiej w Poznaniu. Ponadto, na tym Kongresie prof. M. Ghosh został uhonorowany Medalem im. Jerzego Spławy Neymana. Podkreślmy, że ten medal jest nadawany przez PTS wybitnym statystykom na pamiątkę światowej sławy statystyka pochodzenia polskiego Jerzego Spławy Neymana, który jest zaliczany do trojga prekursorów nowoczesnej statystyki obok Karla Pearsona oraz Ronalda Fishera. W 2014 jako 'invited lecturer' wygłosił wykład podczas konferencji *Small Area Estimation* organizowanej w Poznaniu przez *International Association for Survey Statisticians* i Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu. Podczas tej konferencji został również zaproszony na członka Editorial Board czasopisma *Statistics in Transition*.

Przedstawioną sylwetkę naukową profesora należy jeszcze uzupełnić o jego osobowość - człowieka niezwykle otwartego na ludzi, których od razu obdarza swoją życzliwością i kredytem zaufania. Wysłuchuje ich z uwagą i daje im dobre rady. Jest człowiekiem, który na co dzień żyje problemami naukowymi.

Opisany dorobek Profesora Malaya Ghosha jest imponujący zarówno w sferze naukowej jak i współpracy międzynarodowej. Jego dokonania naukowe są godne naśladowania dla nas wszystkich, a nie tylko statystyków. ■

Janusz Wywiał

Stulecie Pani Profesor Stanisławy Bartosiewicz

Kilkanaście miesięcy temu, 8 maja 2020 roku Pani Profesor Stanisława Bartosiewicz ukończyła sto lat życia. Jej uczniowie i przyjaciele obchodzą to święto w uznaniu wybitnych osiągnięć Pani Profesor jako badacza, dydaktyka i wychowawcy kadry akademickiej.

Senat Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, w uznaniu Jej dorobku i zasług dla uczelni, uhonorował Panią Profesor Stanisławę Bartosiewicz najwyższą godnością akademicką – tytułem doktora Honoris Causa. Uroczystość wręczenia dyplomu doktora Honoris Causa Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu odbyła się 12 marca 2020 roku.

ZARYS BIOGRAFII

Pani Profesor Bartosiewicz urodziła się 8 maja 1920 roku w Brzeżanach na Podolu (obecnie Ukraina) w rodzinie z wykształceniem akademickim. W 1938 roku ukończyła gimnazjum neoklasyczne i rozpoczęła studia w Akademii Handlu Zagranicznego we Lwowie. Studia te zostały przerwane wybuchem wojny.

W 1946 roku prof. Stanisława Bartosiewicz zamieszkała z rodzicami na Dolnym Śląsku. Przez pierwsze pół roku mieszkała w Żarowie, a następnie we Wrocławiu. Pracując zawodowo prof. Stanisława Bartosiewicz kontynuowała studia przerwane przez wybuch wojny. Studia rozpoczęła na początku 1947 r. w nowo utworzonej uczelni wyższej, prywatnej Wyższej Szkole Handlowej (obecnie: Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu). Studia pierwszego stopnia na kierunku administracja przedsiębiorstw zakończyła pracą dyplomową pod tytułem *Krytyka systemu Clarka*, promotorem był Profesor Jan Falewicz. Jej dyplom, z datą 26.11.1949, nosi numer dwa.

Już w trakcie pierwszego roku studiów została asystentką – wolontariuszką w Katedrze Ekonomii Przedsiębiorstwa (późniejsza Katedra Statystyki). Jej zainteresowania naukowe ukształtowały się już wtedy pod wpływem Jej Mistrza, Profesora Jana Falewicza, koncentrowały się na zastosowaniu metod ilościowych w zarządzaniu przedsiębiorstwem. Od tego momentu całe jej życie związane jest z Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu, gdzie przeszła wszystkie szczeble kariery naukowej i pełniła wiele odpowiedzialnych funkcji w strukturach Alma Mater.

W latach 1951-1953, Profesor Stanisława Bartosiewicz studiowała w Wyższej Szkole Handlowej we Wrocławiu na studiach II stopnia, na Wydziale Finansów. Jej praca magisterska nosiła tytuł *Analiza regresji jako narzędzie badania gospodarności przedsiębiorstw*, a promotorem był Profesor Jan Falewicz. Dyplom magistra ekonomisty w zakresie statystyki uzyskała 2 lipca 1953 r.

W 1952 wyszła za mąż za Tadeusza Bartosiewicza. W latach 1953-1957 pracowała jako starszy asystent w Centralnym Instytucie Dokumentacji Naukowo-Technicznej w Warszawie. W tym czasie urodziły się dwie córki prof. Stanisławy Bartosiewicz, Anna i Ewa. W 1957 r., po powrocie do Wrocławia, podjęła pracę na stanowisku adiunkta na Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu w Katedrze Statystyki kierowanej przez prof. Jana Falewicza. Pod Jego kierunkiem uzyskała, w 1962 roku, doktorat z ekonomii w Wyższej Szkole Ekonomicznej we Wrocławiu, broniąc rozprawę doktorską pt. *Adekwatność wskaźników charakteryzujących działalność przedsiębiorstw*.

W 1966 roku została powołana na stanowisko profesora nadzwyczajnego (docenta) w Instytucie Metod Rachunkowości Gospodarczej. W tym samym czasie objęła kierownictwo Zakładu Ekonometrii (późniejszej Katedry Ekonometrii) w tym instytucie. Katedrą Ekonometrii kierowała aż do przejścia na emeryturę w 1990 roku. Stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych Pani Profesor Stanisława Bartosiewicz uzyskała 2 lutego 1984 r. W 1988 otrzymała tytuł profesora nauk ekonomicznych. Na posiedzeniu 22 listopada 2007 roku, Senat Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu nadał Pani Profesor Bartosiewicz tytuł profesora honorowego.

OSOBA

Pani Profesor Stanisława Bartosiewicz jest Mistrzem dla wielu swoich uczniów. Jej unikalne podejście do współpracowników polega na tym, że zawsze zwraca uwagę na indywidualność i rozwój osobowości naukowej. Zawsze służy pomocą i radą. Pani Profesor posiada rzadką umiejętność rozpoznawania potencjału praktycznego podejścia i szybkiej interpretacji skomplikowanych metod ilościowych. Jest lubiana i doceniana przez polskich ekonometryków i statystyków. Kilkakrotnie była wybierana do Komitetu Statystyki i Ekonometrii PAN.

Na liście wyróżników charakteru prof. Stanisławy Bartosiewicz znalazł się wyjątkowy talent przywódczy, który opiera się na przykładzie, a nie na rozkazach i poleceniach. Jej współpracownicy i uczniowie wiedzą, jakie zachowania i działania są oczekiwane, akceptowane, a co jest niepożądane. Pani Profesor nie musi tych oczekiwań artykułować. Jej osobisty przykład wystarczy.

Równie wyróżniającą cechą Jej postaci jest niezwykle rzadka umiejętność odróżnienia problemu od osoby, która go reprezentuje. Ma to kluczowe znaczenie w relacjach międzyludzkich, pozwala uniknąć nieporozumień zakorzenionych w osobistych sympatiach lub animozjach. Swoimi wypowiedziami zawsze podkreśla, że nie warto obrażać się na nikogo, bo wrogie uczucia wobec innych najbardziej szkodzą tym, którzy je odczuwają, a rzadko szkodzą tym, którzy nas dotknęli. Pani Profesor Stanisława Bartosiewicz jest wskazywana za wzór profesora z powołania, osoby o żywym umyśle, który jest dla każdego przykładem człowieka prawego, uznanego naukowca i nauczyciela. Liczni przyjaciele podkreślają mądrość życiową i zrozumienie prof. Stanisławy Bartosiewicz. Specyfika cech osobowości Pani Profesor jako człowieka i naukowca sprawia, że w swojej działalności kieruje się zasadą autoweryfikacji wcześniej stworzonych teorii, pojęć czy definicji. Takie cechy czynią naukowca badaczem.

Wyznawana przez prof. Stanisławę Bartosiewicz filozofia życia zasadza się na uznawaniu konieczności dialogu i poszukiwaniu rozwiązań kompromisowych – jest naśladowana i wykorzystywana przez Jej uczniów. Powszechnie docenia się fakt, że Pani Profesor posiada wyjątkowy dar, taki jak umiejętność analizowania i trafnego uogólniania, spostrzegawczość, talent w motywowaniu innych do działań twórczych oraz naukowa intuicja. Credo Pani Profesor: nie mów o technikaliach, mów o idei – o pomyśle, jest dobrą ilustracją tej cechy, którą uzupełnia unikalna umiejętność takiego prowadzenia rozmowy, które prowadzi do rozwiązywania problemu.

Pani Profesor Stanisława Bartosiewicz jest osobą ze zdrowym dystansem do siebie. To daje jej zdolność widzenia ludzi, zjawisk i działań we właściwej perspektywie. Analogiczna zdolność dotyczy również percepcji własnej osoby. Taki talent prowadzi do wyjątkowego poczucia humoru. Profesor Stanisława Bartosiewicz wykorzystuje w tym zakresie swój talent. Napisała książkę o skomplikowanych zagadnieniach ekonometrii z humorystycznego punktu widzenia. Książka nosi tytuł *Ekonometria z przymrużeniem oka*.

Nigdy nie przestaje dążyć do samorozwoju i nauki. Ze swoim szczególnym dystansem do siebie i żartobliwym tonem mówi o swoich ostatnich osiągnięciach, które obejmowały naukę obsługi komputera w wieku 84 lat. Jej umiejętność pisania uporządkowanych wierszy opartych na japońskich wzorach jest powszechnie podziwiana. W życiu prywatnym zasłynęła jako znawczyni dowcipów kresowych, opowiadanych z wielką elokwencją i oryginalnym akcentem. Pani Profesor Stanisława Bartosiewicz to osoba o bogatej historii życiowej. Podzieliła się niektórymi z tych doświadczeń życiowych w swojej autobiograficznej książce *Okruchy życia.*

Pan Profesor w swojej diagnozie źródeł zadowolenia z życia, które zapewniły jej życiowy sukces, zawiera odrobinę naukowej intuicji, doświadczenia i talentu dydaktycznego. Mówi, że dalsze uczestnictwo w życiu naukowym Uczelni daje jej dużo siły i sprzyja nowym zainteresowaniom. Spotkania z przyjaciółmi inspirują do nowych zajęć, takich jak pisanie książek.

WYBITNY CZŁOWIEK NAUKI

Pani Profesor Stanisława Bartosiewicz swoją osobowością wypełnia uniwersum wybitnego człowieka nauki, które obejmuje aktywność i osiągnięcia naukowo-badawcze, dydaktyczne, w obszarze rozwoju kadry naukowej oraz działalności organizacyjnej na rzecz środowiska akademickiego i otoczenia społeczno-ekonomicznego. Podstawowymi obszarami prac teoretyczno-metodycznych Profesor Stanisławy Bartosiewicz są: metody ekonometryczne, teoria podejmowania decyzji, statystyczna wielowymiarowa analiza porównawcza, metody input-output, matematyczna teoria organizacji.

Jedną z najbardziej przydatnych propozycji jest graficzna metoda doboru zmiennych objaśniających do modelu ekonometrycznego. Sugestię uzupełnia technika doboru zmiennych w modelach nieliniowych. Istotna propozycja dotyczy sposobu konstruowania zmiennych zastępczych, czyli algorytmu zastąpienia zmiennych, których nie można bezpośrednio zmierzyć, zmiennymi danymi w postaci wskaźników złożonych uzyskanych metodami wielowymiarowej analizy porównawczej. Atrakcyjną propozycją jest procedura budowy wskaźnika złożonego, który zachowuje pierwotną wartość wariancji. Najbardziej

utylitarnym podejściem jest propozycja techniki wyboru klasy funkcji modelu na podstawie wizualnej oceny regresji empirycznej z rzutami punktów na płaszczyznę współrzędnych.

Za szczególnie godne uwagi osiągnięcie uważa się wprowadzenie porządku do procedury weryfikacji modeli ekonometrycznych poprzez ustalenie kryteriów dobroci modelu. Profesor Stanisława Bartosiewicz opracowała metodę doboru postaci analitycznej modelu z wieloma zmiennymi objaśniającymi oraz sformułowała procedury badania symetrii i autokorelacji reszt.

Drugim najważniejszym obszarem działalności badawczej prof. Stanisławy Bartosiewicz jest wielowymiarowa analiza statystyczna. Koncentruje się szczególnie na jednym z działów, wielowymiarowej analizie porównawczej. Do przełomowych osiągnięć metodologicznych prof. Stanisławy Bartosiewicz należy zaliczyć metodę wyznaczania ścieżki proporcjonalnego rozwoju, technikę konstrukcji wskaźników złożonych oraz algorytm wyznaczania jednorodnych podzbiorów zbioru obiektów w sensie regresji.

Profesor Stanisława Bartosiewicz zawsze starała się stosować metody ilościowe w konkretnych zagadnieniach praktycznych. Do najciekawszych osiągnięć w tym zakresie należy zaliczyć następujące: metody rozliczania części zamiennych w naprawianych pojazdach, planowanie optymalnej wielkości magazynu, system wskaźników techniczno-ekonomicznych do zarządzania gospodarką pomocniczą. Najważniejszą publikacją, w której Profesor Stanisława Bartosiewicz przedstawiła powiązanie narzędzi teoretycznych z zastosowaniami gospodarczymi jest książka „Specyfikacja modeli ekonometrycznych i ich wykorzystanie w analizie zjawisk społeczno-gospodarczych" (Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, 1987). Unikalnym osiągnięciem prof. Stanisławy Bartosiewicz jest fundamentalna księga „Ekonometria wrocławska", zawierająca charakterystykę pełnej listy uczonych zajmujących się szeroko pojętą dziedziną ekonometrii i związanych z wrocławskimi uczelniami wyższymi. Książka zawiera obszerny przegląd dokonań osób zajmujących się metodami ekonometrycznymi we wrocławskim ośrodku akademickim.

Istotną cechą jej prac naukowych jest dbałość o to, aby rozważania teoretyczne były proste, komunikatywne i praktyczne. Przejawia się to m.in. przedstawieniem algorytmów obliczeniowych w postaci procedur, otworzyła łatwy i wygodny sposób na komputeryzację badań ekonometrycznych. Dba o to, aby złożone problemy naukowe przedstawiać prosto, a nie odwrotnie, jak niektórzy to dziś robią, twierdząc, że rzeczy proste należy przedstawiać w sposób skomplikowany.

Warto wspomnieć, że Pani Profesor zawsze chętnie uczestniczy w konferencjach naukowych. Uwagę zwracają jej trafne i życzliwe komentarze kierowane do młodych naukowców relacjonujących wyniki swoich badań naukowych. Pani Profesor jest obdarzona praktycznym podejściem i szybką interpretacją skomplikowanych metod. Jej ulubione konferencje to te organizowane w Zakopanem, Toruniu i Szczecinie. Jest wciąż aktywna w tym obszarze. W 2019 – przed wybuchem pandemii – przygotowała kilka referatów, które wygłosiła na ogólnopolskich konferencjach.

WYBITNY OPIEKUN

Pani Profesor może poszczycić się wybitnymi osiągnięciami w kształceniu kadry naukowej. Profesor Stanisława Bartosiewicz jest promotorem 9 obronionych prac doktorskich. Opiekowała się dziewięcioma habilitantami. Pięciu Jej doktorantów otrzymało tytuł profesora, a dwóch z nich stopień naukowy doktora habilitowanego. Recenzowała trzydzieści sześć rozpraw doktorskich i dziewięć rozpraw habilitacyjnych

Profesor Stanisława Bartosiewicz ma znakomite osiągnięcia w działalności dydaktycznej i wychowawczej. Jest osobą dobrze znaną każdemu pracownikowi Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Niektórzy z nich w czasie studiów mieli okazję uczestniczyć w zajęciach i wykładach prowadzonych przez Panią Profesor. Pełniła funkcję promotora niezliczonej liczby prac magisterskich i dyplomowych. Jest współautorem czterech podręczników i jedenastu skryptów.

W swojej działalności na uczelni Profesor Stanisława Bartosiewicz pełniła liczne funkcje w uczelni, np. kierownika punktu konsultacyjnego w Jeleniej Górze. Jednak

największe zasługi wiążą się z działalnością na rzecz Wydziału Zarządzania i Informatyki (który powstał w 1976 roku, istniał do 30 września 2019 r., do momentu restrukturyzacji uczelni). Profesor Stanisława Bartosiewicz uczestniczyła w opracowaniu nowej koncepcji programowej i organizacyjnej Uczelni, czego kulminacją było powołanie nowej jednostki – Wydziału Zarządzania i Informatyki. Pełniła funkcję prodziekana od 1976 do 1984, a następnie funkcję dziekana – do 30 listopada 1990 roku. Od lat sześćdziesiątych XX wieku aż do przejścia na emeryturę w 1990 roku była członkiem Rady Wydziału i Senatu Uczelni.

Za swoje bogate osiągnięcia Profesor Stanisława Bartosiewicz otrzymała wiele odznaczeń i wyróżnień przyznawanych przez państwo, środowisko naukowe i inne instytucje. Pani Profesor Stanisława Bartosiewicz jest uhonorowana odznaczeniem Kawaler Orderu Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Została również odznaczona Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz Odznaką Zasłużonego Nauczyciela. Posiada regionalne nagrody Odznaki Budowniczego Wrocławia i Zasłużony dla Dolnego Śląska. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu uhonorował prof. Stanisławę Bartosiewicz tytułem Profesora Honorowego Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Cieszy się tytułem Kryształowego Absolwenta (Alumnus), który został przyznany w imieniu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, jako wyraz uznania dla wieloletniego dorobku naukowego i dydaktycznego Pani Profesor oraz podziwu dla tak żywej postawy zaangażowania w pracę na rzecz środowiska akademickiego. Alma Mater przyznała jej Medal Zasługi dla Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Niedawno, 21 maja 2019 r., pan Prezes GUS dr Dominik Rozkrut, przyznał Jej odznakę honorową za zasługi dla statystyki Rzeczypospolitej Polskiej. ■

DROGIEJ PANI PROFESOR POLSCY STATYSTYCY I EKONOMETRYCY ŻYCZĄ DUŻO DOBREGO ZDROWIA I SZCZĘŚCIA!
200 LAT!!!!

Krzysztof Jajuga
Józef Dziechciarz

V edycja Olimpiady Statystycznej

Właśnie zakończyła się V edycja Olimpiady Statystycznej, której organizatorami są Główny Urząd Statystyczny oraz Polskie Towarzystwo Statystyczne. Jest ona współfinansowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Głównym celem Olimpiady jest upowszechnianie wiedzy i rozwijanie umiejętności z zakresu statystyki w obszarze analiz społeczno-gospodarczych oraz stymulowanie aktywności w zakresie kompetencji interpersonalnych młodzieży. W zmaganiach mogą brać udział uczniowie wszystkich typów szkół ponadpodstawowych. Rywalizacja odbywa się w trzech etapach – szkolnym, okręgowym i centralnym.

Oprócz wiedzy Olimpiada sprawdza umiejętności praktycznego korzystania z różnych źródeł i narzędzi analizy statystycznej, interpretacji danych, argumentacji, itp. Takie podejście wynika z przekonania Organizatorów, że istotnym składnikiem przygotowania do życia w społeczeństwie informacyjnym i gospodarce opartej na wiedzy powinna być znajomość metod i narzędzi analizy statystycznej, niezbędna do diagnozowania i rozwiązywania problemów w środowisku pracy, w firmie, a nawet w gospodarstwie domowym.

W roku szkolnym 2020/2021 pomimo niedogodności wynikających ze stanu pandemii, do konkursu zgłosiło się ponad 1800 uczniów z 262 szkół. V edycja różniła się organizacyjnie od poprzednich, ale mimo to cieszyła się dużą popularnością wśród młodzieży. Jej przebieg był dostosowany do panujących obostrzeń związanych z pandemią Covid-19. Dzięki aplikacji on-line możliwe było przeprowadzenie konkursu w sposób bezpieczny dla wszystkich uczestników.

Zawody szkolne odbyły się 5 listopada 2020. Wszyscy uczestnicy mieli nadzieję na zakwalifikowanie się do kolejnego etapu. Jednak do zawodów okręgowych udało się przejść 663 uczniom. Ze względu na obostrzenia wynikające z Covid-19 zawody okręgowe przeprowadzono w szkołach uczestników 10 grudnia 2020. Do I etapu zawodów centralnych dostało się 80 uczniów. Był to dla nich ogromny sukces i szansa na zwycięstwo. Etap ten odbył się w siedzibach urzędów statystycznych 2 marca 2021. A już 16 dni później odbył się Finał Olimpiady, do którego zakwalifikowało się 30 uczestników. Finał, ze względu na sytuację Covid-19, również odbył się w siedzibach Urzędów Statystycznych.

Po pięciu miesiącach zmagań i trzech etapach konkursu wyłoniono zwycięzców V Olimpiady Statystycznej. Pierwsze miejsce zajął Tymoteusz Kwieciński z Uniwersyteckiego LO w Toruniu z łączną liczbą punktów 72,60 (na 80 możliwych). Miejsce drugie zajął Krzysztof Nawrocki z I LO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Mikołaja Kopernika w Krośnie z łączną liczbą punktów 69,10. Trzecie miejsce zajął Mateusz Klepacki z ZSO nr 7 w Szczecinie z łączną liczbą punktów 69,10.

Zwycięzcy otrzymali bony podarunkowe o wartości odpowiednio: 5 tys. zł, 4,5 tys. zł i 4 tys. zł. Bonami nagrodzone zostały także szkoły zwycięzców: 2,5 tys. zł, 2 tys. zł i 1,5 tys. zł. Laureaci i finaliści Olimpiady będą przyjmowani na wiele prestiżowych uczelni w kraju z pominięciem postępowania rekrutacyjnego. Dla pozostałych uczestników Konkursu przygotowano nagrody niespodzianki. Gala finałowa V edycji Olimpiady Statystycznej odbyła się on-line.

Serdecznie dziękujemy wszystkim za udział i zmierzenie się w trudnej, trójstopniowej rywalizacji oraz zapraszamy do udziału w kolejnej edycji.

Dziękujemy również za nadzór i wsparcie w organizacji Olimpiady szanownemu Komitetowi Głównemu w składzie: Prezes GUS dr Dominik Rozkrut, przewodniczący, prof. dr hab. Grażyna Trzpiot, zastępca przewodniczącego, prof. dr hab. Grzegorz Kończak, dr Bożena Łazowska, dr hab. Agnieszka Piotrowska-Piątek oraz Emilia Andrzejczak.

Zdobywca 1 miejsca (góra), zdobywca 2 miejsca (dół)

Dziękujemy również członkom Komitetu Programowego w składzie: dr hab. Jacek Białek, dr hab. Andrzej Młodak, dr hab. Adrianna Mastalerz-Kodzis, dr Magdalena Mojsiewicz oraz dr Artur Mikulec, którzy wytężali głowy przygotowując zadania do kolejnych etapów Olimpiady.

W pięciu edycjach Olimpiady Statystycznej wzięło udział łącznie 13 783 uczniów. Wielu uczestników brało udział w kolejnych edycjach Olimpiady. Była to zarówno dla uczestników, jak i organizatorów niezapomniana przygoda ze statystyką.

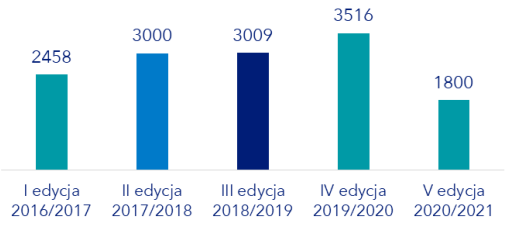

Jesienią ruszy VI już edycja Olimpiady Statystycznej. Bieżące informacje dostępne są na stronie *https://olimpiadastatystyczna.stat.gov.pl.* ■

Marta Jankowska

Działalność Polskiego Towarzystwa Statystycznego w czasie pandemii COVID-19

Oddział w Białymstoku

Białostocki Oddział PTS wraz z pracownikami Urzędu Statystycznego w Białymstoku w 2020 i 2021 r. skupił się na działalności edukacyjnej. Ze względu na sytuację epidemiczną, prowadzone były zajęcia zdalne z wykorzystaniem komunikatorów internetowych. Pierwsze szkolenie przeprowadzone w ten sposób dotyczyło zasobów informacyjnych polskiej statystyki publicznej oraz spisów powszechnych PSR 2020 i NSP 2021. Uczestniczyli w nim studenci oraz pracownicy naukowi Wydziału Historyczno-Socjologicznego Uniwersytetu w Białymstoku.

W 2020 r. zrealizowano także cykl warsztatów online dla studentów oraz pracowników naukowych Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Spotkania poświęcone były następującym zagadnieniom: Bank Danych Lokalnych, Portal Geostatystyczny oraz Eurostat. Ostatni z tematów był realizowany po raz pierwszy.

W 2021 r. odbyło się kolejne szkolenie online skierowane do studentów kierunku Biostatystyka Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Uczestnicy warsztatów poznali funkcjonalności Banku Danych Lokalnych oraz ćwiczyli swoje umiejętności posługiwania się bazą danych.

Ponadto w 2021 r. przeprowadzone zostały trzy tury szkolenia on-line pt. „Eurostat – twój klucz do statystyk europejskich". W spotkaniach wzięli udział studenci Grodzieńskiego Uniwersytetu Państwowego im. J. Kupały. Uczestnicy szkolenia dowiedzieli się co to jest Europejski System Statystyczny, jaka jest rola Eurostatu – urzędu statystycznego Unii Europejskiej, a także jaka jest polityka informacyjna Eurostatu. Ponadto studenci poznali zasoby informacyjne oraz formy ich prezentowania na portalu informacyjnym Eurostatu. Przedstawione zostały funkcjonalności bazy danych Eurostatu (wybieranie danych i ich formatowanie, pobieranie oraz różne formy wizualizacji: tablice, wykresy, mapy), jak też najciekawsze produkty Eurostatu m.in. interaktywne infografiki (Visualisations and Tools) oraz ciekawostki statystyczne Eurostatu (What's new?). ■

Ewa Roszkowska

Oddział w Katowicach

Dnia 21 grudnia 2020 r. odbyło się zebranie PTS Oddział Katowice. Ze względu na sytuację pandemiczną zebranie miało formę zdalną i odbyło się za pośrednictwem platformy Google Meet. W pierwszej części posiedzenia podjęto dyskusję na temat organizacji V edycji Olimpiady Statystycznej, której organizatorem jest GUS oraz PTS. W drugiej części posiedzenia dr Dominika Polko-Zając z Katedry Statystyki, Ekonometrii i Matematyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach przedstawiła referat pt. „O permutacyjnych testach łącznego porównywania poziomu przeciętnego i zróżnicowania".

Dnia 18 marca 2021 r. odbyły się zawody centralne V edycji Olimpiady Statystycznej. Tegoroczny finał, ze względu na pandemię koronawirusa Sars-Cov-2, odbył się w siedzibach Komitetów Okręgowych. Wśród 30 finalistów znalazło się 4 reprezentantów województwa śląskiego. W Komitecie Organizacyjnym Olimpiady PTS Oddział Katowice reprezentowali dr hab. Adrianna Mastalerz -Kodzis, prof. UE oraz dr hab. Dominik Krężołek.

Dnia 31 marca 2021 r. odbyła się konferencja inaugurująca Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 pt. „Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 – znaczenie i zastosowanie danych statystycznych", której organizatorem był Urząd Statystyczny w Katowicach. Konferencja była wydarzeniem inaugurującym spis powszechny na terenie województwa śląskiego. Była także okazją do dyskusji na temat wartości poznawczej wynikowych danych spisowych i ich wykorzystania w procesie podejmowania decyzji społeczno-gospodarczych oraz kreowania polityk publicznych, a także zastosowania danych statystycznych do celów analiz i projektów naukowo-badawczych. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele samorządu terytorialnego - prezydenci, wójtowie, burmistrzowie, jak również administracji rządowej, środowiska naukowego i innych instytucji. PTS Oddział Katowice reprezentował dr hab. Dominik Krężołek, pracownik Katedry Demografii i Statystyki Ekonomicznej, który wygłosił referat pt. „Od danych statystycznych do badań naukowych" oraz moderował jeden z paneli dyskusyjnych pt. „Znaczenie i wykorzystanie danych statystycznych w systemie informacyjnym państwa".

Dnia 14 maja 2021 r. na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach odbyła się uroczystość przyznania tytułu doktora honoris causa prof. Malayowi Ghoshowi – światowemu autorytetowi w dziedzinie statystyki. W uroczystym Posiedzeniu Senatu uczestniczyli goście z Polski oraz z zagranicy, w tym rodzina Profesora, przedstawiciele władz państwowych, duchowieństwa, posłowie na Sejm RP i do Parlamentu Europejskiego, przedstawiciele administracji rządowej i władz lokalnych, korpusu konsularnego, przedstawiciele środowiska naukowego, w tym członkowie społeczności Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach oraz Uniwersytetu Florydy. Promotorem dorobku naukowego prof. Malaya Gosha był profesor dr hab. Janusz Wywiał, Kierownik Katedry Statystyki, Ekonometrii i Matematyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Prof. Wywiał wygłosił także laudację na cześć prof. Malaya Gosha.

Dnia 7 lipca 2021 r. odbyło się ogólnopolskie szkolenie pt. „Introduction to Business Intelligence in Public Statistics (Power BI)" organizowane przez Główny Urząd Statystyczny. Celem szkolenia było zaznajomienie uczestników z oprogramowaniem Power BI oraz jego wykorzystaniem do wizualizacji i raportowania danych statystyki publicznej. W szkoleniu uczestniczyli pracownicy GUS oraz urzędów statystycznych. Jednym z trzech moderatorów i trenerów podczas szkolenia był zastępca przewodniczącego Polskiego PTS Oddział Katowice, dr hab. Dominik Krężołek, który prezentował i omawiał zagadnienia dotyczące danych nowej generacji oraz wykorzystania narzędzi analityki biznesowej (narzędzi statystycznych oraz oprogramowania, w tym Power BI) dla danych dostarczanych przez statystykę publiczną. ■

Dominik Krężołek

Oddział w Krakowie

Wykładem pt. „Prognozowanie kursów walutowych z wykorzystaniem modelu kursów równowagi" Oddział Krakowski PTS rozpoczął w dniu 14 stycznia 2020 r. cykl wykładów otwartych w 2020 r. Wykład ten wygłosił dr hab. Michał Rubaszek, prof. SGH, kierownik Zakładu Modelowania Rynków Finansowych w Kolegium Analiz Ekonomicznych Szkoły Głównej Handlowej. Kolejne spotkanie w dniu 03 marca 2020 r. dotyczyło tematu „Nieznane (jeszcze) zasoby statystyki publicznej", który przybliżyła zebranym Monika Wałaszek, Kierownik Małopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Krakowie. Jak się później okazało, było to ostatnie spotkanie w formie stacjonarnej. Z nastaniem pandemii działalność Oddziału Krakowskiego PTS przeniosła się do rzeczywistości wirtualnej.

W ramach cyklicznych wykładów otwartych zorganizowaliśmy za pośrednictwem platformy Zoom.us cztery wykłady:

- „Determinanty i trwałość ubóstwa energetycznego w Polsce" – wykład wygłosiła w dn. 03.12.2020 r. mgr Lilia Karpinska, pracownik Katedry Mikroekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.
- „O porównywaniu populacji w badaniach ekonomicznych" – wykład wygłosiła w dn. 14.01.2021 r. dr Dominika Polko-Zając, pracownik Katedry Statystyki, Ekonometrii i Matematyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.
- „Zagadnienie doświadczania braku bezpieczeństwa żywnościowego w Polsce: metody pomiaru i wyniki analiz statystycznych" – wykład wygłosiła w dn. 01.03.2021 r. dr hab. Hanna Dudek, prof. SGGW kierownik Zakładu Ekonometrii i Inżynierii Finansowej w Katedrze Ekonometrii i Statystyki Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.
- „Zagadnienia analityczne w badaniach nad genomem i transkryptomem człowieka" – w dn. 24.05.2021 r. wykład wygłosił dr med. Paweł Wołkow, kierownik Ośrodka Genomiki Medycznej Omicron z Wydziału Lekarskiego UJ Collegium Medicum w Krakowie.

Wspólnie z Oddziałem Krakowskim Polskiego Towarzystwa Matematycznego zorganizowaliśmy w dn. 04.05.2021 r. Seminarium Zastosowań Matematyki Oddziału Krakowskiego PTM. Referat pt. „Bayesowska interpretacja tzw. empirycznych procedur bayesowskich w hierarchicznych modelach statystycznych" przedstawił prof. dr hab. Jacek Osiewalski z Katedry Ekonometrii i Badań Operacyjnych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Warto podkreślić, że zdalne przeprowadzenie ww. wykładów zaowocowało wyższą frekwencją niż miało to miejsce w sytuacji tradycyjnego wykładu przy bezpośrednim spotkaniu. Również pozytywnym trendem był rosnący udział w wykładach osób niebędących członkami PTS. Zarówno relatywnie wysoka liczba uczestników spotkań jak i ich różnorodność ze względu na zainteresowania zaowocowała poszerzoną dyskusją.

Kolejną działalnością, w którą zaangażował się Oddział Krakowski PTS była promocja Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. W związku z tym, wspólnie z Urzędem Statystycznym w Krakowie, Oddział Krakowski PTS zorganizował w dn. 29.03.2021 r. wirtualne Seminarium z okazji inauguracji Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań pt. „Liczy się każdy! Historia spisów w Polsce. Teoria i praktyka NSP 2021". Kilka dni wcześniej (26.03.2021 r.) odbył się również odczyt dla studentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nt. „Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 – dlaczego warto się spisać?". Referentem był dr Michał Kudłacz, przedstawiciel Urzędu Statystycznego w Krakowie i pracownik Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

W ramach działalności związanej z popularyzacją statystyki publicznej w dn. 20.10.2020 r. odbył się wykład dla studentów „Statystyka publiczna i jej zasoby", a miesiąc później (20.11.2020 r.) zorganizowano spotkanie informacyjne dla promotorów i seminarzystów nt. „Zasoby statystyki publicznej w analizie gospodarczej". Spotkania poprowadziła Monika Wałaszek, Kierownik Małopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Krakowie.

W zakresie edukacji statystycznej w ramach współpracy Oddziału Krakowskiego PTS i Urzędu Statystycznego w Krakowie z XI LO w Krakowie odbyło się w dn. 29.10.2020 r. spotkanie z Kierownik Małopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych Moniką Wałaszek na temat działalności GUS. Natomiast w dn. 04.11.2020 r. uczniowie XI LO wysłuchali wykładu nt. „Metody analiz statystycznych", który wygłosił dr hab. Paweł Ulman, prof. UEK, przewodniczący Rady Oddziału Krakowskiego PTS. ■

Agnieszka Wałęga

Oddział w Poznaniu

Miniony, 2020 rok w oddziale PTS w Poznaniu upłynął pod znakiem pandemii Covid-19. Sytuacja epidemiczna sparaliżowała funkcjonowanie Oddziału, zawieszono organizację seminariów, warsztatów i wykładów otwartych.

Inspiracją do powrotu do aktywności była chęć uczczenia jubileuszu 80. urodzin dra Kazimierza Kruszki, wieloletniego przewodniczącego Rady Oddziału PTS w Poznaniu, dyrektora i zastępcy dyrektora Urzędu Statystycznego w Poznaniu, Prezesa PTS w latach 2005-2010. Z tej okazji w dniu 18 grudnia 2020 r. zorganizowaliśmy spotkanie on-line, w którym uczestniczyli: dr Dominik Rozkrut, Prezes GUS, prof. Józef Oleński, Prezes GUS w latach 1992-1995 i 2006-2011, aktualnie wiceprezes PTS oraz prof. Waldemar Tarczyński, Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego i jednocześnie Prezes PTS.

Oddział PTS w Poznaniu reprezentowali prof. E. Gołata, przewodnicząca Rady Oddziału, prof. Mirosław Krzyśko z Uniwersytetu im Adama Mickiewicza i prof. Małgorzata Graczyk z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, członkowie Rady Głównej PTS, Rady Oddziału PTS w Poznaniu i przedstawiciele środowiska statystyków prowadzących badania w naszym mieście. Szczególna była reprezentacja w spotkaniu przedstawicieli dwóch środowisk, których dr Kazimierz Kruszka jest integralną częścią. Pan Doktor w swoim życiu zawodowym łączył pracę naukową na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu oraz w Urzędzie Statystycznym w Poznaniu. Uniwersytet Ekonomiczny reprezentował prof. Krzysztof Malaga, dyrektor Instytutu Informatyki i Ekonomii Ilościowej, prof. Grażyna Dehnel, kierownik Katedry Statystyki, prof. Jan Paradysz oraz inni pracownicy tej Katedry.

Inicjatorem organizacji Jubileuszu był dr Jacek Kowalewski, Dyrektor Urzędu Statystycznego w Poznaniu. W spotkaniu uczestniczyli także najbliżsi współpracownicy dra Kazimierza Kruszki z Urzędu Statystycznego w Poznaniu (w tym zwłaszcza z Ośrodka Statystyki Miast, z którym Jubilat od lat jest szczególnie związany). Podczas spotkania wszyscy uczestnicy wyrazili uznanie dla wybitnych zasług dra Kazimierza Kruszki dla rozwoju i popularyzacji Polskiego Towarzystwa Statystycznego, złożyli Jubilatowi, gratulacje oraz podziękowania za Jego aktywność dla środowiska, a przede wszystkim życzenia zdrowia oraz wszelkiej pomyślności.

Warto w tym miejscu przypomnieć, że dr Kazimierz Kruszka był współzałożycielem i członkiem Polskiego Towarzystwa Statystycznego w chwili jego reaktywacji w kwietniu 1981 r. Przez wiele lat był członkiem Rady Głównej PTS, pełniąc w latach 1994-2000 funkcję wiceprezesa, a następnie w latach 2000-2005 funkcję Sekretarza. W kadencji od 2005 do 2010 r. dr Kazimierz Kruszka sprawował funkcję Prezesa PTS. Przez wiele lat przewodniczył pracom Rady Oddziału PTS w Poznaniu. Pan dr Kazimierz Kruszka to wieloletni, doświadczony nauczyciel akademicki, wykładowca statystyki na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu, który wykształcił kilka pokoleń wysokiej klasy statystyków wielkopolskich.

Na uwagę zasługuje także działalność publikacyjna i popularyzatorska dra Kazimierza Kruszki. Jest on autorem lub redaktorem ponad 100 publikacji naukowych i opracowań statystycznych, w tym również artykułów poświęconych historii statystyki w Wielkopolsce, ukochanego Wągrowca i Ziemi Pałuckiej.

Dr Kazimierz Kruszka był jednym z twórców Centrum Statystyki Regionalnej na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu, wielkopolskiego konkursu wiedzy statystycznej dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych „Statystyka mnie dotyka". W obszarze Jego zainteresowań badawczych jest estymacja pośrednia oraz statystyka miast, czego wyrazem było zaangażowanie pana Doktora w organizację Ośrodka Statystyki Małych Obszarów (OSMO) i Ośrodka Statystyki Miast (OSM) w Urzędzie Statystycznym w Poznaniu. Zasługą dra Kazimierza Kruszki jest wdrożenie OSM do międzynarodowej sieci statystycznego monitoringu miast Urban Audit.

Nieocenione są zasługi i wkład Doktora w organizację Kongresu Statystyki Polskiej z okazji 100-lecia Polskiego Towarzystwa Statystycznego w 2012 r. W uznaniu wyjątkowych zasług dla rozwoju statystyki doktor Kazimierz Kruszka otrzymał godność Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Statystycznego.

W minionym okresie uznanie międzynarodowe zyskały zasługi profesora Mirosława Krzyśko, członka Rady Głównej PTS oraz Rady Oddziału PTS w Poznaniu. Po przejściu na emeryturę w UAM, w 2013 roku prof. Mirosław Krzyśko został zatrudniony na Wydziale Ekonomicznym w Wielkopolskiej Wyższej Szkole Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej Prowadzi tam zajęcia ze statystyki i teorii prawdopodobieństwa. Obecnie jest prorektorem tej Uczelni. Na mocy zawartego porozumienia z *International University of Economics and Humanities* w Równem (Ukraina), część studentów ukraińskich kształci się w Środzie Wielkopolskiej i uzyskuje polski dyplom. Studenci ci mają wiele zajęć z prof. Mirosławem Krzyśko. Uniwersytet w Równem, doceniając wkład prac naukowych prof. Mirosława Krzyśko ze statystyki (ponad 160 prac) w rozwój nauk ekonomicznych oraz wkład pracy w kształcenie studentów ukraińskich nadał prof. Mirosławowi Krzyśko tytuł honorowy doktora Honoris Causa.

Po przerwie semestralnej powróciliśmy do większej aktywności w Oddziale PTS w Poznaniu. Przede wszystkim podjęto kontynuację wykładów ze statystyki wielowymiarowej, które oprócz funkcji seminarium naukowego mają ogromne znaczenie dla integracji statystyków środowiska poznańskiego. W tym roku odbyły się następujące wykłady online na platformie Zoom:

- dr hab. Marcin Szymkowiak, prof. UEP, dr Kamil Wilak: „Metody radzenia sobie z brakami danych w badaniu ICT" (22 kwietnia 2021 r.)
- mgr Sylwia Filas-Przybył, dr hab. Tomasz Klimanek, prof. UEP: „Stratyfikacja dochodowa mieszkańców miast w Polsce w 2018 roku – omówienie pracy eksperymentalnej i jej wyników" (20 maja 2021 r.).
- mgr Tomasz Józefowski, dr hab. Tomasz Klimanek, prof. UEP, dr hab. Marcin Szymkowiak, prof. UEP oraz dr Kamil Wilak: "SPREE estimation of the number of disabled people in terms of economic activity" (16 czerwca 2021 r.).

Jednocześnie w Oddziale PTS w Poznaniu podjęto przygotowania do organizacji XXXV Jubileuszowej Konferencji Taksonomicznej Sekcji Klasyfikacji i Analizy Danych PTS nt. „Klasyfikacja i analiza danych – teoria i zastosowania – SKAD 2021", która odbędzie się w dniach 8-10 września 2021 roku, w formie zdalnej. Honorowy patronat nad konferencją objęli: prof. dr hab. Maciej Żukowski Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu oraz dr Dominik Rozkrut Prezes GUS. Serdecznie zapraszamy do udziału w konferencji.

Członkowie Oddziału PTS w Poznaniu angażują się także bardzo mocno w organizację i przygotowanie merytoryczne ważnej konferencji międzynarodowej – wspólnego spotkania ekspertów Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Europy i Eurostatu z zakresu poufności danych statystycznych (Joint UNECE/ Eurostat Expert Meeting on Statistical Data Confidentiality, (informacje o konferencji https://unece.org/statistics/events/SDC2021). Oprócz tych dwóch instytucji formalnym współorganizatorem wydarzenia jest także Główny Urząd Statystyczny. Konferencja zaplanowana jest w dniach 1-3 grudnia 2021 w Poznaniu. Forma konferencji zostanie ostatecznie ustalona w odpowiednim czasie i zależeć będzie od rozwoju sytuacji epidemiologicznej. W przypadku postaci tradycyjnej, obrady będą się toczyć w pomieszczeniach Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. W organizację całości wydarzenia szczególnie zaangażowani są: dr hab. Tomasz Klimanek, prof. UEP, zastępca dyrektora Urzędu Statystycznego w Poznaniu oraz dr hab. Grażyna Dehnel, prof. UEP, kierownik Katedry Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu i konsultant w Ośrodku Statystyki Krótkookresowej Urzędu Statystycznego w Poznaniu. Z kolei dr hab. Andrzej Młodak, prof. AK (konsultant w Ośrodku Statystyki Małych Obszarów Urzędu Statystycznego w Poznaniu i wykładowca Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego) będzie (razem z drem Peterem-Paulem de Wolfem ze Statistics Netherlands) współorganizatorem sesji „Software tools for statistical data confidentiality". ■

Elżbieta Gołata

Oddział we Wrocławiu

Podobnie jak we wszystkich innych obszarach działalności, pandemia uniemożliwiła spotkania stacjonarne zarówno Rady Oddziału PTS Wrocław jak i członków oraz sympatyków PTS w ramach różnych wydarzeń oraz zjazdów. Jednak nie miała większego wpływu na działalność organizacyjną Rady Oddziału, gdyż od początku kadencji podejmuje ona kluczowe decyzje przede wszystkim w drodze e-mailowego głosowania. Kadencja Rady Oddziału Wrocław PTS zakończyła się w czerwcu 2020 roku. Jednak ze względu na obowiązujący od 13 marca 2020 r. na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii uległa przedłużeniu z mocy prawa do momentu zniesienia stanu epidemii, o czym poinformowany został sekretarza Rady Głównej PTS.

W czasie pandemii przeżyliśmy dużo trudnych chwil, wielu z nas poważnie chorowało na Covid-19, niektórzy odeszli na zawsze. Z ogromnym bólem przyjęliśmy wiadomość o śmierci (29 stycznia 2021) Pana Profesora Tadeusza Bednarskiego, pracownika Instytutu Nauk Ekonomicznych Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Pan Profesor był wieloletnim członkiem PTS oraz członkiem Rady Oddziału PTS we Wrocławiu w kadencji 2016-2020. Jako człowiek nauki, był entuzjastą statystyki, wybitnym specjalistą w zakresie statystycznej analizy danych, ekonometrii, statystyki ubezpieczeniowej i wnioskowania statystycznego.

Bardzo chętnie dzielił się z nami swoją wiedzą i zainteresowaniami na ten temat, między innymi w ramach wykładów otwartych PTS Oddział Wrocław. W naszej pamięci pozostał ostatni wykład Pana Profesora przedstawiający problemy statystyki matematycznej na przestrzeni lat, w ramach którego nakreślił także nowe perspektywy jej zastosowania i kierunki rozwoju. Tym osobom, które znały go z mniej formalnych kontaktów będzie brakować bardzo interesującego rozmówcy z dużym poczuciem humoru.

Ostatnie wydarzenie stacjonarne przed formalnym ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego zostało zorganizowane 9 marca 2020 na terenie UE we Wrocławiu. Jak co roku *Dzień Statystyki Polskiej* był okazją do refleksji nad jej rolą i miejscem w życiu społecznym i publicznym, a także do popularyzacji wiedzy o statystyce. Z tej właśnie okazji PTS Oddział Wrocław we współpracy z Urzędem Statystycznym we Wrocławiu zorganizowało wykład otwarty pt. „Przedsiębiorstwo wobec wyzwań rozwoju zrównoważonego trwałego – pragmatyczna schizofrenia", który wygłosiła dr hab. inż. Anna Zgrzywa-Ziemak z Politechniki Wrocławskiej. Wykład poprzedzony został wystąpieniem pani Haliny Woźniak, p.o. Dyrektora Urzędu Statystycznego we Wrocławiu, na temat spisów powszechnych PSR 2020 oraz NSP 2021.

Kolejne spotkania i wydarzenia, które organizował lub współorganizował nasz Oddział PTS miały charakter zdalny lub hybrydowy.

22-23 października 2020 PTS Oddział we Wrocławiu, po raz piąty, był partnerem organizowanej przez Uniwersytet Wrocławski Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii wraz z Urzędem Statystycznym we Wrocławiu oraz Studenckim kołem naukowym Rising Business Leaders *Międzynarodowej Konferencji Naukowej Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2020*. Celem konferencji była prezentacja wyników badań oraz wymiana poglądów na temat ekonomicznych, społecznych i zdrowotnych uwarunkowań długości życia. Konferencja, która odbyła się w wersji hybrydowej sprzyjała aktywizacji i integracji środowiska akademickiego, władz lokalnych i regionalnych oraz przedstawicieli świata biznesu na rzecz promowania zdrowego stylu życia. W trakcie konferencji zostały przedstawione także różne aspekty życia osób z niepełnosprawnościami w kontekście jego jakości i długości trwania. Kolejna edycja tej konferencji, której partnerem był PTS Odział we Wrocławiu, odbyła się 20-21 maja 2021 pod tytułem *Ekonomiczne, społeczne i zdrowotne skutki pandemii we współczesnym świecie.* Tematyka konferencji obejmowała zagadnienia dotyczące wpływu zmian zachodzących w różnych obszarach życia, ograniczeń w funkcjonowaniu różnego rodzaju instytucji oraz zmian nawyków żywieniowych na zdrowie i styl życia podczas pandemii. Ponadto, w czasie konferencji została zaprezentowane dane statystyki publicznej związane z Covid-19 oraz poruszone były kwestie dotyczące metod i jakości badań statystycznych na przykładzie realizacji spisów powszechnych w czasie pandemii.

PTS Oddział we Wrocławiu zawsze aktywnie włącza się w działania edukacyjne mające na celu upowszechnianie wiedzy i rozwijanie umiejętności z zakresu statystyki w obszarze analiz społeczno-gospodarczych. W 2020 r. PTS Oddział we Wrocławiu razem z Urzędem Statystycznym we Wrocławiu był współorganizatorem *V edycji Olimpiady Statystycznej* organizowanej dla młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz *Konkursu edukacyjnego na opracowanie Kampanii promującej województwo dolnośląskie w oparciu o zasoby informacyjne statystyki publicznej, jako regionu atrakcyjny do życia*. Organizowany konkurs na kampanię promocyjną był nowym przedsięwzięciem, którego celem było rozpowszechnianie wśród uczniów szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat zasobów informacyjnych statystyki publicznej i ich wykorzystania, rozwijanie umiejętności z zakresu komunikacji społecznej oraz działań informacyjnych, przy jednoczesnym upowszechnianiu wiedzy o województwie dolnośląskim.

Jeszcze w roku 2021 PTS Oddział we Wrocławiu jako partner weźmie udział w dwóch wrześniowych zdalnych wydarzeniach naukowych: 23. edycji Międzynarodowej Konferencji *Applications of Mathematics and Statistics in Economics* organizowanej przez Katedrę Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z University of Economics and Business, Prague (Czechy) i Matej Bel University in Banská Bystrica (Słowacja) oraz Ogólnopolskiej Konferencji *Quality of Life 2021. Jakość osób niemłodych* organizowanej przez Katedrę Statystyki UE we Wrocławiu.

Z nadzieją spoglądamy w przyszłość wypatrując końca pandemii i powrotu do bezpiecznej rzeczywistości, choć niestety nie będzie nam dane spotkać się na kolejnej konferencji czy wykładzie otwartym w tym samym gronie…■

Joanna Dębicka

Oddział w Łodzi

Działalność Łódzkiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Statystycznego w czasie pandemii COVID-19 koncentrowała się przede wszystkim na działaniach członków Towarzystwa w ramach popularyzowania statystyki i wykorzystania metod statystycznych w badaniach ekonomicznych i społecznych. Systematycznie odbywały się rozszerzone spotkania pracowników Katedry Metod Statystycznych, którzy w większości są również członkami PTS. Spotkania te organizowane były w trybie on-line za pośrednictwem aplikacji MS Teams, która zalecana jest przez Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny UŁ do prowadzenia spotkań w czasie pandemii. W trakcie tych spotkań członkowie PTS O/Łódź omawiali wyniki prac badawczych z zakresu statystyki, dotyczące m.in.: rozkładów dochodów gospodarstw domowych (prof. Alina Jędrzejczak i prof. Dorota Pekasiewicz), text miningu (prof. Jerzy Korzeniewski), analizy indeksów cen za pomocą pakietu R – PriceIndices (autorstwa prof. Jacka Białka).

Oddział Łódzki Polskiego Towarzystwa Statystycznego zaplanował szkolenie z „Podstaw programowania w R", które miało się odbyć w marcu 2020 r. Ze względu na wprowadzenie obostrzeń związanych z COVID-19 szkolenie zostało przesunięte na rok 2021. Odbyło się natomiast szkolenie on-line przeprowadzone przez firmę StatSoft pt.: „Modelowanie strukturalne w badaniach marketingowych i rynkowych z wykorzystaniem Statistica", w którym uczestniczyli członkowie Łódzkiego Oddziału PTS oraz pracownicy naukowi Instytutu Statystyki i Demografii UŁ. Szkolenie, w dniu 23.02.2021 r. w godz. 9.00 – 16.00, przeprowadził prof. Adam Sagan. Ponadto, w dniu 28 kwietnia 2021 r. Oddział Łódzki Polskiego Towarzystwa Statystycznego zorganizował spotkanie on-line, podczas którego prof. dr hab. Czesław Domański wygłosił referat pt.: „Wspomnienie o Profesorze Andrzeju Tomaszewiczu". Zmarły 30 lat temu profesor Andrzej Tomaszewicz był wybitnym uczonym, specjalizującym się w ekonometrii i statystyce, wieloletnim pracownikiem Uniwersytetu Łódzkiego oraz aktywnym członkiem PTS. Kolejne spotkanie zostanie poświęcone zmarłemu w maju bieżącego roku śp. dr. Januszowi Kupczunowi, który był długoletnim członkiem Łódzkiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Statystycznego. ■

Agata Szczukocka
Elżbieta Zalewska

Oddział w Zielonej Górze

W ramach Tygodnia Statystycznego 19 marca 2021 r., cyklicznego wydarzenia współorganizowanego przez PTS oddział Zielona Góra, w formie wideokonferencji odbyło się seminarium dla członków PTS nt. „Polskie Towarzystwo Statystyczne Ambasadorem NSP 2021". W trakcie seminarium zaprezentowano założenia metodologiczne oraz organizacyjne NSP 2021, przedstawiono również koncepcję promocji i komunikowania o spisie na terenie województwa lubuskiego. Członkowie PTS zobowiązali się do szerokiego informowania i zachęcania do udziału w spisie w formie samospisu internetowego m.in. w środowisku akademickim.

Tradycyjnie PTS oddział Zielona Góra był współorganizatorem etapu okręgowego Olimpiady Statystycznej. Pracownicy naukowi Uniwersytetu Zielonogórskiego, a jednocześnie członkowie PTS, przeprowadzili cykl szkoleń online dla uczniów biorących udział w V edycji OS. Efektem zaangażowania było zakwalifikowanie się trzech uczestników z regionu do finału OS i był to najlepszy wynik woj. lubuskiego w dotychczasowych edycjach Olimpiady Statystycznej.

Prof. Dorota Szaban, członek PTS oddział Zielona Góra, pracownik Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze otrzymała nominację do Lubuskiego Wawrzyna Naukowego 2020! „Lubuskie Wawrzyny" to konkursy organizowane przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną im. Cypriana Norwida w Zielonej Górze oraz Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim. Wawrzyn Naukowy ma na celu promowanie książek naukowych i popularnonaukowych o tematyce regionalnej, dotyczących Środkowego Nadodrza lub województwa lubuskiego. W tym roku na konkurs wpłynęło 16 publikacji. Nominację do Lubuskiego Wawrzyna Naukowego otrzymała m.in. prof. Dorota Szaban współautorka książki „Zapiski Lubuszan „z czasów zarazy" 2020. Pandemia koronawirusa w społeczeństwie globalnego ryzyka". ■

Robert Wróbel

Oddział w Warszawie

Dnia 30 stycznia 2020 r. zostało zorganizowane przez Oddział PTS w Warszawie seminarium naukowe nt. „Perspektywy rozwoju Warszawy". Jego retransmisja odbyła się w czytelni Centralnej Biblioteki Statystycznej. Seminarium składało się z wystąpień i prezentacji komputerowych przedstawionych przez troje prelegentów, przedstawicieli Urzędu m.st. Warszawy. Paulina Nowicka opowiedziała o najważniejszych założeniach wyrażonych w dokumencie Strategia #Warszawa2030. Bartosz Rozbiewski omówił zagadnienia związane z planowaniem przestrzeni w Warszawie. Kamil Przyborowski opowiedział o współpracy mniejszych jednostek w ramach metropolii warszawskiej. Tradycyjnie po wystąpieniach prelegentów odbyła się ożywiona dyskusja z uczestnikami seminarium.

Rok 2020 był dla Oddziału Warszawskiego PTS czasem szczególnym. Długotrwała choroba jej Przewodniczącego oraz ogłoszona w kraju pandemia wywołana wirusem SARS COV-2 spowodowała ograniczenie aktywności, w dotychczasowej formule, polegającej przede wszystkim na organizowaniu różnotematycznych seminariów, adresowanych do szerokiego grona odbiorców, w tym pracowników statystyki publicznej. ■

Krzysztof Kowalski

Europejskie Kursy Zaawansowanej Statystyki (ECAS)

W dniu 3 marca 2021 odbyło się posiedzenie ECAS, w który uczestniczyła prof. dr hab. Grażyna Trzpiot (wice-prezes PTS).
Podczas posiedzenia omawiane były możliwe do zorganizowania kursy na poziomie zaawansowanym. W czasie pandemii nie jest to zjawisko dynamiczne, a oferta nie jest bogata.

Przedstawiono informacje z FENStatS do rozpowszechnienia: panel ERC otworzył dodatkowy subpannel dla metodologii statystycznej i modelowania, a były pododdział statystyczny został przemianowany na „Statystykę matematyczną".
Oficjalny list FENStatS zostanie przekazany członkom zarządu ECAS, którzy są proszeni o podzielenie się tą dobrą wiadomością w swoich krajowych stowarzyszeniach.

Zapowiedziano wydarzenie: kurs ECAS-SF 2021 na temat „Text mining from basics to deep learning tools", który odbędzie się w Fréjus we Francji w dniach 10-15 października 2021. Strona internetowa wydarzenia: https://www.sfds.asso.fr/fr/ecas/632-home/ – zapisy są otwarte (szczegóły poniżej).

W dniu 14 czerwca 2021 r. odbyło się kolejne posiedzenie ECAS, w który uczestniczyła prof. dr hab. Grażyna Trzpiot. W dyskusji wybrzmiało, że członkowie Zarządu ECAS powinni powiadomić swoje Towarzystwa Krajowe, że mogą one zaproponować ECAS podstawowe kursy statystyki w związku z kursem FENStatS w zakresie umiejętności statystycznych.

Omówiono planowane spotkanie ECAS w czerwcu 2022 r. w Brukseli (online) na temat „Analiza wielowymiarowa danych złożonych". Warsztaty będą otwarte dla wszystkich do momentu osiągnięcia określonej liczby uczestników. Thomas Verdebout będzie głównym organizatorem. Ponadto dyskutowana była seria warsztatów ECAS, w szczególności w Grecji. Mogą się one odbyć poprzez zoom. ■

Grażyna Trzpiot

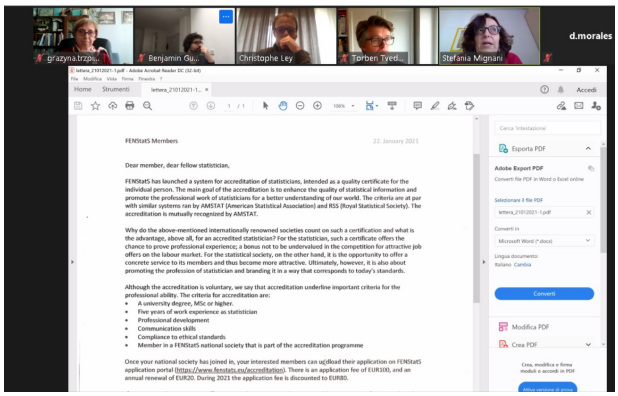

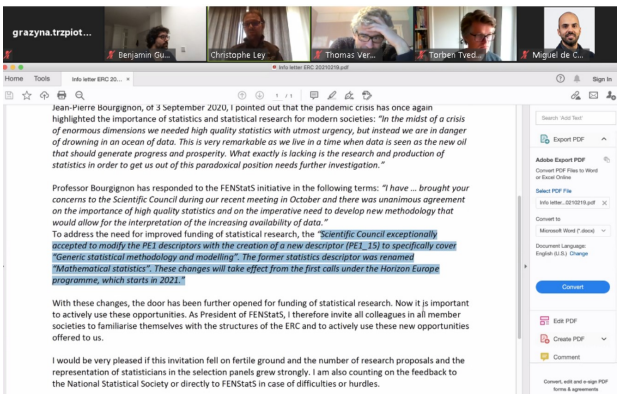

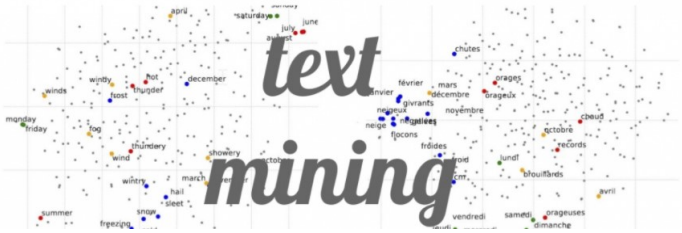

Wykład 1: Wprowadzenie
Przedstawione zostaną archetypowe zastosowania klasyfikacji tekstów na różnych poziomach złożoności (tj. klasyfikacja na poziomie dokumentu, klasyfikacja na poziomie zdania i klasyfikacja na poziomie słowa). Omówione zostaną podstawy języka, zarówno w aspekcie lingwistycznym (np. semantyka, składnia, złożoność), jak i statystycznym (np. częstotliwość występowania słów, częstotliwość współwystępowania) oraz różne sposoby kodowania tekstu przed jego przetworzeniem (tj. kodowanie 'worków słów' versus osadzanie dokumentów/zdań/słów).

Wykład 2: Podstawy klasyfikacji tekstu
Celem tej części jest zaprezentowanie sposobów wykorzystania klasycznych technik do nauki na podstawie analizy tekstu. W szczególności, zaprezentowane zostanie jak zakodować tekst zgodnie z założeniem 'bag-of-word', jak poprawić to kodowanie używając schematów wagowych lub technik redukcji wymiaru oraz jak wykorzystać klasyczne modele liniowe do rozwiązywania zadań klasyfikacji w tym konkretnym obszarze.

Wykład 3: Zaawansowana klasyfikacja tekstu (I)
Rozproszone wektory cech są ważnym przełomem w modelowaniu języka naturalnego za pomocą neuronowych modeli probabilistycznych zarówno w badaniach naukowych, jak i w zastosowaniach praktycznych. Odpowiednie osadzenie słów w słowniku jest kluczowym elementem zwiększającym wydajność klasycznych zadań klasyfikacyjnych. Zostaną omówione algorytmy word2vec i Glove.

Wykład 4: Zaawansowana klasyfikacja tekstów (II)
O ile słowa są zadowalająco osadzane za pomocą rozproszonych wektorów cech, o tyle dłuższe struktury, takie jak frazy, akapity czy całe dokumenty wymagają specjalnego traktowania. Wykorzystywane są wtedy niektóre architektury sieci neuronowych (np. sieci konwolucyjne lub rekurencyjne) czy metody ważenia zależności między słowami za pomocą tzw. mechanizmu uwagi. W tym wykładzie przedstawione zostaną niektóre z ostatnich prac w tej dziedzinie, aby przedstawić obraz najbardziej aktualnych wyzwań związanych z eksploracją tekstu.

Łódzkie Dni Gerontologii 2021

W dniach 10-11 czerwca 2021 roku odbyła się kolejna edycja konferencji naukowej z cyklu Łódzkie Dni Gerontologii, zorganizowana przez Katedrę Demografii Uniwersytetu Łódzkiego.

Konferencja miała tym razem wyjątkowo charakter zdalny. Wzięło w niej udział łącznie 45 osób, reprezentujących różne ośrodki naukowe w Polsce, władze Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ, pracownicy Instytutu Statystyki i Demografii, a także przedstawiciele Urzędu Statystycznego w Łodzi i Białymstoku. Konferencja została objęta Patronatem Honorowym Prezydenta Miasta Łodzi.

Odbywające się w cyklu dwuletnim spotkania poświęcone są problematyce przyczyn, przebiegu i konsekwencji starzenia się ludności, a ich celem jest umożliwienie wymiany poglądów osobom zajmującym się tą problematyką. Podczas dwóch dni konferencji wygłoszono 25 referatów, podzielonych na 7 sesji. W każdej sesji prezentowane były m.in. wykłady Gości Honorowych, którzy przyjęli zaproszenie organizatorów do udziału w obradach. Wśród nich byli:

- prof. Piotr Błędowski (SGH, Warszawa) „Nowe oblicza starości. Polityka publiczna wobec jakościowych zmian populacji seniorów",
- prof. Wojciech Drygas (IK w Warszawie) i współautorzy, „Nowe wyzwania stojące przez promocją aktywności fizycznej Polaków, w tym seniorów, w świetle najnowszego raportu Komitetu Zdrowia Publicznego PAN pt. Niedostateczny poziom aktywności fizycznej w Polsce jako zagrożenie i wyzwanie dla zdrowia publicznego",
- prof. Irena Kotowska (SGH, Warszawa) „Trwałe przekształcenia struktury wieku ludności – o koniecznej zmianie percepcji procesu",
- prof. Tomasz Kostka (UM, Łódź) „Starzenie się ludności jako wyzwanie dla zdrowia publicznego",
- prof. Jerzy Kowaleski (UŁ) „Jakość życia, zdrowie, dobrobyt ekonomiczny(?) osób starszych,"
- prof. Andrzej Ochocki (UKSW, Warszawa), „Starzenie się ludności a redystrybucja dochodów",
- prof. Jan Paradysz (UEP, Poznań) „Modyfikacja modelu Rogersa – Willekensa i jego wykorzystanie w prognozie ludności dla Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego",
- prof. Grażyna Trzpiot (UE, Katowice) „Dywidenda demograficzna – zagrożenia i szanse",
- prof. Bogusława Urbaniak (UŁ), „Polityka senioralna w Polsce, na Węgrzech i w Rosji. Studium porównawcze wybranych aspektów",
- prof. Wiktoria Wróblewska (SGH, Warszawa), „Perspektywy dłuższego trwania życia w obliczu pandemii i procesu długowieczności".

Tematy pozostałych referatów nawiązywały do wielu ważnych aspektów problemu starości i starzenia, w tym do sytuacji bieżącej związanej z pandemią COVID-19. Tytuły sesji były następujące:

- Starość z perspektywy społeczno-demograficznej i polityki społecznej (cz. 1, 2, 3)
- Pola aktywności seniorów
- Ekonomiczny wymiar starości
- Zdrowotne uwarunkowania starzenia (cz. 1 i 2).

Tematy poszczególnych referatów dotyczyły:

- Sieci rodzinne i społeczne osób starszych a ich subiektywna jakość życia w wybranych krajach europejskich (Dr Anita Abramowska-Kmon, SGH)
- Ocena opinii na temat potrzeb w zakresie aktywizacji seniorów na terenie województwa łódzkiego (Dr Monika Burzyńska, Mgr Tomasz Kopiec, UM Łódź)
- Postawa wobec osób starszych w kontekście „podwójnego standardu starzenia się" (Dr Maria Finogenow, UŁ)
- Imigranci 60+. Skala zjawiska (Dr Dorota Kałuża-Kopias, UŁ)
- Aktywność turystyczna kieleckich seniorów (Dr Iwona Kopacz-Wyrwał, UJK w Kielcach)
- Wybrane praktyki zarządzania wiekiem w ocenie starszych pracowników (Dr Anna Lubrańska, UŁ)
- Niesamodzielność osób starszych a możliwości opiekuńcze rodziny (Dr Marta Luty-Michalak, UKSW)
- Obraz konsumenta seniora z podczęstochowskiej wsi (Dr Ryszard Majer, UJD, Częstochowa)
- Uniwersytet Trzeciego Wieku jako forma edukacji, integracji i aktywizacji osób starszych (Dr Agnieszka Palma, UŁ)
- Prognoza niepełnosprawności w okresie emerytalnym w świetle zmodyfikowanego modelu Rogersa-Willekensa miasta Krakowa (Mgr Karolina Paradysz, UEP)
- Zachorowania i śmiertelność z powodu COVID-19 - sytuacja bieżąca w Polsce i na świecie (Prof. Agnieszka Rossa, UŁ)
- Natężenie samobójstw wśród osób starszych w Polsce na tle innych krajów europejskich (Dr Witold Śmigielski UŁ i współautorzy)
- Zastosowanie podejścia partycypacyjnego w badaniu dotyczącym psychospołecznych i zdrowotnych skutków izolacji wśród osób starszych spowodowanej pandemią SARS-CoV-2 w Polsce (Dr Magdalena Wieczorkowska, UM w Łodzi)
- Stacjonarna opieka długoterminowa w ujęciu regionalnym – analiza panelowa dla województw (Mgr Małgorzata Wrotek, UW)
- Seniorzy jako beneficjenci nowych technologii - doświadczenia pandemii SARS-CoV-2 (Dr Kaja Zapędowska-Kling, UŁ).

Następna edycja konferencji Łódzkie Dni Gerontologii planowana jest na czerwiec 2023 roku. Komunikat na temat tej konferencji będzie umieszczony z półrocznym wyprzedzeniem na stronie Katedry Demografii UŁ (demografia.uni.lodz.pl). Dziękując Gościom i Uczestnikom tegorocznej edycji, już teraz zapraszamy do udziału w kolejnych spotkaniach. ■

Anna Majdzińska

isi

Join ISI in celebrating the International Year of Women in Statistics and Data Science (#IYWSDS) from May 2020 through July 2021. The IYWSDS was launched on 12 May 2020 with commemorating the *200th anniversary of Florence Nightingale's birth.*

Florence Nightingale

Florence Nightingale (12 May 1820 – 13 August 1910) was a pioneer in the development of statistical graphics to visually represent data and developed diagrams called coxcombs and used them to illustrate the various causes of death during the Crimean War.

International Year of Women in Statistics and Data Science (#IYWSDS)

https://imstat.org/2020/11/15/celebrate-women-in-statistics-and-data-science/

Zapowiedzi konferencji

Dynamiczne Modele Ekonometryczne 2021

Katedra Ekonometrii i Statystyki Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu zaprasza do udziału w XVII Seminarium Naukowym Profesora Zygmunta Zielińskiego „Dynamiczne Modele Ekonometryczne 2021".
Konferencja odbędzie się w dniach 6-7 września 2021 roku w formule telekonferencji w aplikacji MS Teams. Szczegółowe informacje i formularz rejestracji znajdują się na stronie internetowej seminarium: *http://www.dem.umk.pl*.
Termin rejestracji upływa 31 lipca 2021 roku. Teksty streszczeń wystąpień – artykułów należy przesłać do dnia 16 sierpnia 2021 roku.
Udział w seminarium nie wymaga opłat wpisowych, jednakże Organizator zaprasza do wsparcia kwotą 20 zł cel charytatywny Wydziału.
Jednocześnie Organizator zaprasza do wzięcia udziału w I Ogólnopolskim Seminarium „Uczenie maszynowe w ekonomii i finansach" (http://umef.umk.pl) , które odbędzie się w formie telekonferencji (MS Teams) 7 września w ramach XVII Seminarium „Dynamiczne Modele Ekonometryczne".

70-lecie Katedry Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

W roku akademickim 2020/2021 Katedra Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu świętuje swoje 70-lecie. Z tej okazji zespół Katedry zaprasza na uroczystą sesję jubileuszową, która odbędzie się w ramach konferencji Quality of Life 2021, Jakość życia osób niemłodych organizowaną przez Katedrę w dniach 13-14 września 2021. Organizator podkreśla, że została wybrana ta konferencja, by celebrować jubileusz Katedry Statystyki, gdyż od blisko dwudziestu lat priorytetowym obszarem badawczym w Katedrze jest jakość życia. Prawie każdego roku organizowane są konferencje krajowe i zagraniczne, a także warsztaty naukowe poświęcone tej problematyce.
Szczegółowe informacje i formularz rejestracji znajdują się na stronie internetowej *www.qol.ue.wroc.pl/index.php/70-lecie*.

Matematyka i informatyka na usługach ekonomii

X Konferencja naukowa poświęcona prof. Zbigniewowi Czerwińskiemu pt. „Matematyka i informatyka na usługach ekonomii" odbędzie się w dniu 24 września 2021r. w formule on-line poprzez MS Teams. Organizatorem konferencji jest Instytut Informatyki i Ekonomii Ilościowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Honorowy patronat nad konferencją objęli prof. dr hab. Maciej Żukowski, Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu oraz Prezes GUS dr Dominik Rozkrut.

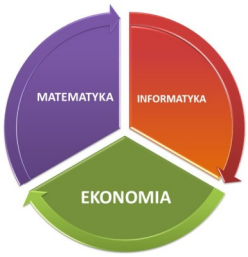

Celem konferencji jest integracja środowiska polskich ekonomistów zajmujących się badaniami operacyjnymi, ekonometrią, ekonomią matematyczną, informatyką, statystyką i zarządzaniem oraz wymiana poglądów i doświadczeń zdobytych w trakcie prowadzonych badań naukowych w gronie pracowników naukowo-dydaktycznych, doktorantów i reprezentantów praktyki gospodarczej.
Tematy szczegółowe konferencji:
1. Optymalizacja decyzji w teorii i praktyce.
2. Modelowanie i prognozowanie zjawisk gospodarczych.
3. Teoria i zastosowania metod obliczeniowych i informatyki.
4. Teoria statystyki i praktyka w wymiarze społecznym i gospodarczym.

Termin zgłoszenia abstraktu: 1 września 2021r.
Efektem konferencji będzie m.in. specjalny numer czasopisma Economics and Business Review (70 pkt). Pełna informacja na temat wydarzenia znajduje się na stronie internetowej konferencji: *www.konf.iiei.ue.poznan.pl*.

XXX Konferencja SKAD

Sekcja Klasyfikacji i Analizy Danych Polskiego Towarzystwa Statystycznego, Katedra Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu oraz Urząd Statystyczny w Poznaniu organizują XXX Konferencję Naukową Sekcji Klasyfikacji i Analizy Danych PTS (XXXV Konferencja Taksonomiczna) nt. Klasyfikacja i analiza danych – teoria i zastosowania, która odbędzie się 8-10 września 2021 (online).
Nadesłane artykuły, które uzyskają pozytywne recenzje zostaną opublikowane w monografii „Springer Proceedings in Classification, Data Analysis and Knowledge Organization".

Szczegółowe informacje na temat Konferencji są dostępne na stronie internetowej *https://skad2021.ue.poznan.pl/*.

Nowości na rynku wydawniczym

Katarzyna Kopczewska (red.): Przestrzenne metody ilościowe w R: statystyka, ekonometria, uczenie maszynowe, analiza danych

Celem książki jest przedstawienie nowoczesnych przestrzennych metod ilościowych stosowanych w ekonomii, regionalistyce i analizach biznesowych – statystyki przestrzennej, ekonometrii przestrzennej, symulacji Monte Carlo i bootstrap oraz uczenia maszynowego. Publikacja prezentuje szczegółowo sposoby analizy, wizualizacji i integracji danych o różnej granulacji: punktowych, obszarowych, gridowych i konturów administracyjnych. Zestawienie wszystkich tych komponentów badań przestrzennych w jednym miejscu czyni z tej książki kompleksowy przewodnik projektowania i programowania badania przestrzennego w środowisku R oraz interpretacji uzyskanych wyników.

Popularność przestrzennych metod ilościowych stale rośnie i wynika to z pojawienia się informacji przestrzennej jako części big data oraz zwiększonego zainteresowania GIS, geolokalizacją i mapowaniem, jako narzędziami analityki naukowej, biznesowej i rządowej. Metody te pozwalają na wizualizację procesów ekonomiczno-społecznych, uzyskanie zależności przyczynowo-skutkowych, a w dobie uczenia maszynowego na tworzenie efektywnych prognoz. Książka ta podąża za tymi trendami. Została napisana z perspektywy ekonomistów ilościowych, badających zjawiska ekonomiczne w kategoriach przestrzennych, na bazie danych regionalnych lub geograficznych.

Książka dedykowana jest dla szerokiego grona odbiorców: badaczy regionalistów prowadzących badania na danych regionalnych, analityków danych i data scientists, którzy prowadzą analizy biznesowe na danych zawierających adres lub współrzędne geograficzne, jako podręcznik dla studentów zainteresowanych analizą danych przestrzennych.

Treść przedstawiono w formule badań stosowanych: metody ilościowe prezentowane są bez nadmiernej formalizacji na rzecz praktycznego przedstawienia narzędzi badawczych, przegląd najbardziej aktualnej międzynarodowej literatury naukowej pozwala na szybkie zbudowanie bazy wiedzy odnoszącej się do teorii i aplikacji, pakiety i algorytmy R zaprezentowane są w kontekście celu badań i sposobu prowadzenia analiz, wszystkie przykłady oparte są na rzeczywistych danych, a uzyskane wyniki są interpretowane i dyskutowane, w każdym przykładzie pokazano możliwie pełny kod R – od przetwarzania danych, przez stosowne obliczenia, po prezentację wyników lub wizualizację, zaprezentowane w książce dane i kody R dostępne są w repozytorium GitHub.

Książka składa się z 10 rozdziałów:
1. Podstawowe operacje w programie R
2. Dane i klasy przestrzenne oraz podstawowa grafika
3. Dane przestrzenne z Web API
4. Macierze wag przestrzennych, pomiar odległości, teselacja, statystyka przestrzenna
5. Stosowana ekonometria przestrzenna
6. Modelowanie heterogeniczności przestrzennej
7. Przestrzenne uczenie nienadzorowane
8. Analiza przestrzennych rozkładów punktowych i interpolacja przestrzenna
9. Przestrzenne próbkowanie i bootstrap
10. Przestrzenne big data

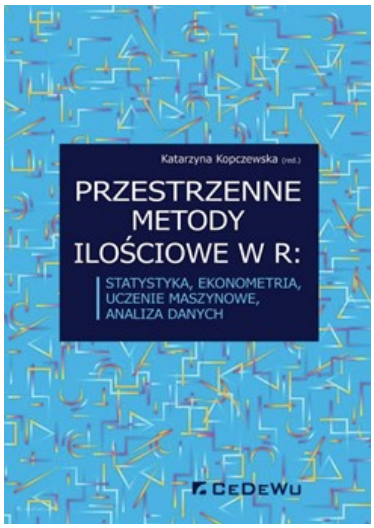

Kopczewska K. (red.), Przestrzenne metody ilościowe w R: statystyka, ekonometria, uczenie maszynowe, analiza danych, CeDeWu, 2020, s. 846

Grzegorz Kończak: Nieklasyczne metody statystyczne w badaniach ekonomicznych

Celami monografii są przedstawienie charakterystyki i wskazanie zalet wybranych metod statystycznych, które ze względu na swą konstrukcję można określić jako nieklasyczne metody statystyczne – w niniejszym ujęciu są to metody symulacji komputerowych, metody analizy podprób (bootstrap i jackknife), metody estymacji nieparametrycznej, rozszerzenia klasycznych metod, jak np. wielowymiarowy współczynnik korelacji rang Spearmana, a ponadto symulacyjne, w szczególności permutacyjne, wersje klasycznych testów statystycznych zarówno parametrycznych, jak i nieparametrycznych.

Praca składa się z 4 rozdziałów:
1. Podstawowe pojęcia i wybrane narzędzia
2. Klasyczne metody statystyczne.
3. Nieklasyczne metody statystyczne
4. Wybrane zastosowania metod nieklasycznych w badaniach ekonomicznych

Kończak G., Nieklasyczne metody statystyczne w badaniach ekonomicznych, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, 2020, s. 138.

Tomasz Panek (red.): Statystyka społeczna. Procesy społeczne, źródła danych

Podręcznik jest poświęcony metodom analizy ilościowej społecznych aspektów procesów ekonomicznych i demograficznych oraz polityki publicznej. Badania procesów społecznych zajmują poczesne miejsce we współczesnej ekonomii, a ich wyniki stanowią cenne źródło informacji dla instytucji publicznych. Znaczenie analiz zjawisk i procesów społecznych wzrosło szczególnie w ostatnich kilkunastu latach, czego wyrazem są z jednej strony priorytety badawcze instytucji Unii Europejskiej (zwłaszcza Biura Statystycznego UE – Eurostatu) i organizacji międzynarodowych (przede wszystkim Organizacji Narodów Zjednoczonych i Banku Światowego), z drugiej zaś – nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii przyznane A. Senowi, J. Stiglitzowi, A. Deatonowi oraz A. Banerjeemu, E. Duflo i M. Kremerowi. W Polsce znaczący rozwój badań poświęconych zjawiskom i procesom społecznym nastąpił wraz z odchodzeniem od gospodarki centralnie planowanej. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej narzuca nowe wymagania zarówno w zakresie organizacji badań, jak i zakresie analiz prowadzonych na ich podstawie.

Autorzy podręcznika wychodzą z założenia, iż informacje na temat zjawisk i procesów społecznych powinny być przedstawiane odbiorcom w formie możliwie precyzyjnej, co nie tylko zachęca, ale wręcz zmusza do sięgnięcia po metody analizy ilościowej. Ich stosowanie wymaga jednak korzystania z odpowiednich danych oraz metod analizy rozpatrywanych zjawisk i procesów. Triada: zjawiska i procesy społeczne, dane, metody analizy opisuje zwięźle podejście badawcze zaproponowane w tej książce. Jednocześnie intencją Autorów było ukazanie statystyki społecznej jako elementu systemu instytucji publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem Polski i Unii Europejskiej. Omawiane zagadnienia są ilustrowane przykładami empirycznymi – podręcznik ma dostarczać informacji o określonych aspektach zmian społecznych dokonujących się w Polsce i Europie. Autorom podręcznika zależy jednocześnie, aby przy przedstawianiu określonych miar i sposobów ich wykorzystania w analizie poszczególnych obszarów warunków życia pokazać także, jak dochodzimy do określonych miar, czyli zapoznać Czytelników z metodami ich wyznaczania. Konieczne jest także podkreślenie, że analizy różnych aspektów warunków życia ludności są dokonywane przede wszystkim z punktu widzenia oceny poziomu zaspokojenia potrzeb ludności.

Podręcznik został przygotowany przede wszystkim z myślą o studentach kierunków ekonomicznych – zarówno dziennych, jak i zaocznych. Mogą, a nawet powinni korzystać z niego także studenci innych kierunków. Co więcej, wiedza o stosowanych w statystyce społecznej pojęciach, źródłach danych i podstawowych metodach analizy powinna stanowić punkt wyjścia dla badaczy różnych zjawisk i procesów społecznych. Podręcznik przeznaczony jest też dla pracowników instytucji zajmujących się polityką społeczną oraz pracowników urzędów statystycznych. Ocena efektowności prowadzonej polityki społecznej wymaga umiejętności stosowania odpowiednich metod ilościowych. Podręcznik ułatwi także czytelnikowi orientację w zagadnieniach związanych z koniecznymi reformami modelu polityki społecznej w Polsce i Europie, a także zrozumienie przesłanek ich wprowadzania.

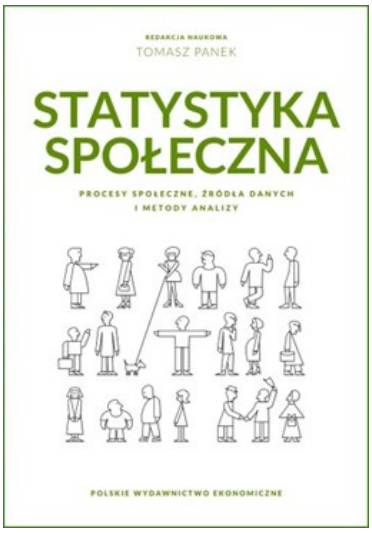

Panek T. (red.), Statystyka społeczna. Procesy społeczne, źródła danych i metody analizy, PWE, Warszawa 2020, s. 494

Grażyna Trzpiot: Analiza danych z wykorzystaniem estat.me

Estat.me to software edukacyjny w zakresie data science, przydatny do przekazywania wiedzy na różnych poziomach nauczania statystyki.

Program jest bezpłatny i wielojęzyczny, co zapewnia mu popularność w wielu krajach. W podręczniku przedstawiono możliwość analizy danych z wykorzystaniem użytecznego, interaktywnego, multimedialnego oprogramowania estat.me. Autorka przedstawia smart oprogramowanie wykorzystujące smart urządzenie takie jak telefon albo notebook. Będzie też pracować na laptopie. Ekran można powiększać, pomniejszać w zależności od potrzeb, a praca jest łatwa i interaktywna. Informacje pomocnicze wyświetlają się na ekranie, jeżeli wybieramy daną ikonę.

Jest to pierwsza publikacja poświęcona programowi estat.me, dedykowana wszystkim uczącym się statystyki lub znającym podstawy statystyki opisowej i matematycznej. Oprogramowanie jest niezabezpieczone, zatem pracując należy zorganizować swoje dane w sposób smart.

Trzpiot G., Analiza danych z wykorzystaniem estat.me, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, 2020, s. 120

Czesław Domański, Alina Jędrzejczak: Łódzka statystyka akademicka

Początki statystyki w Łodzi sięgają końca lat dziewięćdziesiątych XIX wieku, kiedy w 1898 roku utworzona została Giełda Papierów Wartościowych, w ramach której powołano Komisję Statystyczną badającą procesy głównie gospodarcze, ale także i społeczne. W latach międzywojennych powstały pierwsze prywatne uczelnie wyższe, m.in. Wyższa Szkoła Nauk Społecznych i Ekonomicznych oraz Wolna Wszechnica Polska (WWP). W obu tych uczelniach były wykładane przedmioty statystyczne. W 1935 roku utworzona została Katedra Ekonomii i Statystyki w Oddziale Łódzkim WWP, w której wykładowcami byli m.in. Stefan Dziewulski, Edward Szturm de Sztrem, Edward Rosset.

Przedstawione osiągnięcia naukowe i dydaktyczne łódzkich statystyków gromadzone przez ponad sto lat przyczyniły się do wszechstronnego rozwoju statystyki, demografii i ekonometrii Uniwersytetu Łódzkiego, a także miały istotny wpływ na powstanie szkół naukowych znanych w kraju, jak również na arenie międzynarodowej.

Praca składa się z następujących rozdziałów:

1. Statystyka publiczna w Łodzi
2. Statystyka w uczelniach wyższych w Łodzi w latach 1921-1939
3. Statystyka w Łódzkim Oddziale Szkoły Głównej Handlowej (1945-1949)
4. Statystyka w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Łodzi w latach 1950-1961
5. Rozwój statystyki w Uniwersytecie Łódzkim

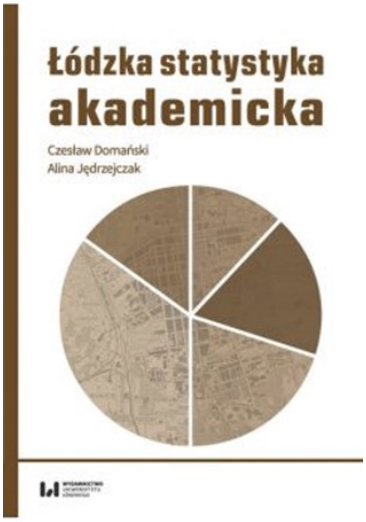

Domański Cz., Jędrzejczak A., Łódzka statystyka akademicka, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2020, s.196

Beata Osiewalska: Status społeczno-ekonomiczny a bezdzietność i rodzicielstwo par

Poznanie uwarunkowań bezdzietności i rodzicielstwa par w społeczeństwach rozwiniętych nabiera dziś szczególnego znaczenia przede wszystkim ze względu na bardzo niski poziom płodności, którego daleko idące konsekwencje, w tym gwałtowne starzenie się populacji, są głównym wyzwaniem polityki społecznej.

Celem pracy jest zbadanie wpływu statusu społeczno-ekonomicznego par na zachowania prokreacyjne, z uwzględnieniem specyfiki zachowań par bezdzietnych i populacji rodziców. Rozważania dotyczą zarówno potomstwa całkowitego i trwałej bezdzietności, jak i zachowań reprodukcyjnych par w kontekście odraczania rodzicielstwa i liczby dotychczas urodzonych dzieci. Status społeczno-ekonomiczny pary jest mierzony poprzez poziom wykształcenia, kierunek wykształcenia oraz zawód obojga partnerów. Analizą objęto cztery kraje europejskie o różnych uwarunkowaniach społecznych, ekonomicznych i kulturowych. Są to Bułgaria, Francja, Norwegia i Polska. W pracy wykorzystano dane pochodzące z międzynarodowego badania Generations and Gender Survey, zaś do łącznego modelowania bezdzietności i rodzicielstwa par wykorzystano nowatorski w demografii płotkowy model typu Poissona z nadwyżką zer.

Jednym z najważniejszych wniosków wynikających z przeprowadzonego badania jest wskazanie konieczności odrębnego ujęcia w analizie płodności dwóch stanów: bezdzietności i rodzicielstwa z uwzględnieniem relacji, które występują przy przechodzeniu od stanu pierwszego do drugiego. Za zróżnicowanym podejściem do tych dwóch stanów przemawiają przede wszystkim niejednakowe ich uwarunkowania. W tym zakresie stwierdzono, że bezdzietność tylko w niewielkim stopniu jest różnicowana przez status społeczno-ekonomiczny pary, podczas gdy rodzicielstwo jest ściśle zależne od poziomu społeczno-ekonomicznych zasobów obojga partnerów.

Wykazano także, że zachowania prokreacyjne par są kształtowane nie tylko przez indywidualny status każdego z partnerów. Zależą one również od tego, czy to kobieta czy mężczyzna ma wyższy status społeczno-ekonomiczny. Okazało się, że pary, w których status mężczyzny jest wyższy od statusu kobiety, wcześniej decydują się na pierwsze i kolejne dziecko oraz zakładają większe rodziny (jednak jedynie wtedy, gdy status mężczyzny jest wysoki) niż pary, w których kobieta ma wyższy status niż jej partner.

Kolejnym ważnym wnioskiem jest stwierdzenie, że zależność liczby potomstwa od poziomu statusu jest wyraźnie zróżnicowana w rozważanych regionach Europy.

Praca składa się z 5 rozdziałów:

1. Status społeczno-ekonomiczny a płodność populacji
2. Zachowania reprodukcyjne na tle społeczno-ekonomicznych i kulturowych przemian w Europie
3. Teoretyczne podstawy bayesowskich modeli typu Poissona
4. Charakterystyki badanych populacji
5. Model bezdzietności i rodzicielstwa par

Osiewalska B., Status społeczno-ekonomiczny a bezdzietność i rodzicielstwo par, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, 2019, s. 196

Alina Jędrzejczak, Dorota Pekasiewicz: Teoretyczne rozkłady dochodów gospodarstw domowych i ich estymacja

W monografii przedstawiono najważniejsze rozkłady teoretyczne wykorzystane do modelowania rozkładów płac i dochodów oraz do badania ich nierównomierności. Dobrze dopasowany model teoretyczny upraszcza analizę rozkładu dochodów i ułatwia badanie własności charakterystyk wyrażonych jako funkcje określonych parametrów rozkładu teoretycznego, a ponadto pozwala prognozować rozkłady płac i dochodów w różnych przekrojach, zarówno w czasie jak i w przestrzeni. Obok znanych rozkładów prezentowane są nowe propozycje; ponadto rozważane rozkłady zostały ujęte w systemy ułatwiające analizę ich własności.

Zaprezentowane wyniki przeprowadzonych analiz i symulacji komputerowych pozwoliły na sformułowanie wniosków dotyczących możliwości skutecznego wykorzystania konkretnych rozkładów w badaniach empirycznych.

W pracy zaprezentowane zostały również wyniki estymacji rozkładów dochodów w gospodarstwach domowych w Polsce w podziale na regiony, przeprowadzonej w oparciu o dane pozyskane z badań budżetów gospodarstw domowych prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny. Przeanalizowano także dochody zamożnych grup ludności.

Praca składa się z 4 rozdziałów:

1. Teoretyczne rozkłady płac i dochodów
2. Podejście systemowe do modeli rozkładów dochodów
3. Metody estymacji parametrów rozkładu
4. Estymacja rozkładów dochodów gospodarstw domowych w Polsce

Jędrzejczak A., Pekasiewicz D., Teoretyczne rozkłady dochodów gospodarstw domowych i ich estymacja, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2020, s. 181

Arkadiusz Kozłowski, Mirosław Szreder: Informacje spoza próby w badaniach statystycznych

Badania statystyczne, które w problematyce ekonomicznej i społecznej coraz częściej są badaniami próbkowymi (niewyczerpującymi), wykorzystują nie tylko informacje o cechach jednostek w próbie, ale także wiele innych zasobów informacji związanych z przedmiotem badania. Postępowanie takie z jednej strony jest konieczne ze względu na rosnące znaczenie błędów nielosowych, w tym przede wszystkim tych spowodowanych brakami odpowiedzi. Z drugiej zaś jest to naturalne wykorzystanie możliwości, jakie daje dostęp do coraz większej ilości informacji o wielu populacjach.

W książce tej Autorzy uzasadniają potrzebę korzystania we współczesnych badaniach próbkowych z kombinacji różnych źródeł danych statystycznych oraz prezentują sposoby uwzględnienia informacji spoza próby na różnych etapach badania. Szczegółowo przedstawiają źródła i rodzaje danych wykorzystywanych w najbardziej popularnych technikach próbkowania losowego i nielosowego. Omawiają i oceniają także różne metody imputacji wartości brakujących. Ponadto dużo miejsca poświęcają technikom ważenia i kalibracji, których właściwe wykorzystanie może poprawić strukturę próby, a ostatecznie przyczynić się do poprawy jakości wnioskowania. Prezentowane rozwiązania zostały zilustrowane przykładami liczbowymi, które powinny ułatwić czytelnikom ich zrozumienie.

Praca składa się z 5 rozdziałów:

1. Badania statystyczne pełne i próbkowe
2. Rola dodatkowej informacji w próbkowaniu nieprobabilistycznym
3. Rola informacji spoza próby w badaniach reprezentacyjnych
4. Braki odpowiedzi i skuteczność technik imputacji
5. Zastosowania technik ważenia danych i kalibracji wag

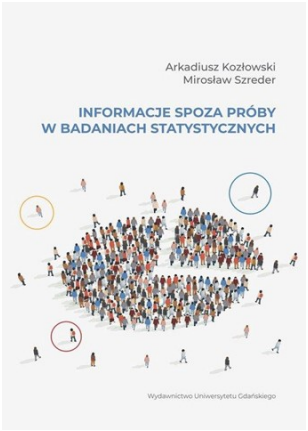

Kozłowski A., Szreder M., Informacje spoza próby w badaniach statystycznych, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2020, s. 156

WORLD STATISTICS DAY
20.10.2020
CONNECTING THE WORLD WITH DATA WE CAN TRUST

20 October 2020
WORLD STATISTICS DAY
Connecting the world with data we can trust
#StatsDay2020

ŚWIATOWY DZIEŃ STATYSTYKI
20.10.2020
ŁĄCZYMY DZIĘKI WIARYGODNYM DANYM

Beata Bieszk-Stolorz, Iwona Markowicz: Analiza trwania w badaniach ekonomicznych. Modele nieparametryczne i semiparametryczne

Monografia jest podsumowaniem wieloletnich badań Autorek w zakresie metod analizy przeżycia i ich zastosowania w badaniu zjawisk społeczno-ekonomicznych. Celem pracy jest przedstawienie i zastosowanie wybranych metod: tablice trwania, estymator Kaplana-Meiera, testy istotności przebiegu funkcji przeżycia, modele regresji proporcjonalnego i nieproporcjonalnego hazardu Coxa.

Monografia ma charakter teoretyczny i empiryczny, ale również naukowo-dydaktyczny. Zamysłem Autorek było połączenie rozważań naukowych z praktycznym zastosowaniem prezentowanych modeli, rzadziej stosowanych w badaniach.

Autorki realizowały projekty badawcze MNiSW na temat wykorzystania metod analizy trwania w badaniu żywotności firm i w badaniu bezrobocia. Przykłady prezentowane w monografii opracowano w oparciu o dane z rejestru REGON z Urzędu Statystycznego w Szczecinie oraz dane indywidualne pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinie.

Bieszk-Stolorz B., Markowicz I., Analiza trwania w badaniach ekonomicznych. Modele nieparametryczne i semiparametryczne, CeDeWu, 2019, s. 138

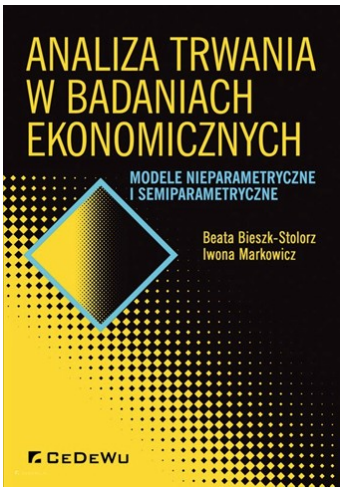

Beata Bieszk-Stolorz, Iwona Markowicz: Analiza trwania w badaniach ekonomicznych. Modele parametryczne

Analiza trwania zjawisk to grupa metod wyodrębniona ze względu na swoją specyfikę. Przedmiotem badań są kohorty jednostek, a zmienną losową - czas ich trwania, czyli czas między sprecyzowanymi zdarzeniami. Metody te mają charakter interdyscyplinarny i dlatego też spotykane są różne określenia i definicje stosowanych pojęć. Najczęściej była i jest to metodyka badania kohort ludzi (demografia, medycyna, ubezpieczenia) i w związku z tym często stosowana nazwa to analiza przeżycia. Metodyka ta jest jednak na tyle uniwersalna, że zaczęto ją stosować także w innych dziedzinach nauki.

Celem pracy jest omówienie parametrycznych metod trwania i przedstawienie ich empirycznego zastosowania. Zatem rozważania teoretyczne połączono z praktycznym wykorzystaniem w rozwiązaniu konkretnych problemów badawczych.

Monografia jest kontynuacją rozważań na ten temat zaprezentowanych w książce Analiza trwania w badaniach ekonomicznych.

Bieszk-Stolorz B., Landmesser J., Markowicz I., Analiza trwania w badaniach ekonomicznych. Modele parametryczne, CeDeWu, 2020, s. 144

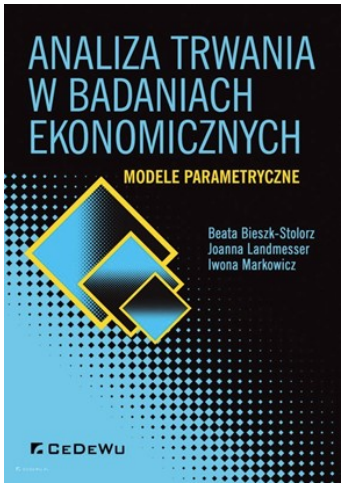

Grażyna Trzpiot, Justyna Majewska: Długowieczność – modelowanie i analiza ryzyk

Starzenie się populacji jest powszechnie uważane za wyzwanie dla przyszłości systemów bezpieczeństwa gospodarczego i społecznego. Niniejsza monografia została poświęcona zagadnieniom długowieczności oraz ich konsekwencjom ekonomicznym i finansowym w starzejącym się społeczeństwie, w tym problematyce: zmian struktur demograficznych, mierników stanu zdrowia populacji, determinant ryzyka długowieczności, instytucji zajmujących się prognozami demograficznymi, czy inwestycji długoterminowych.

Książka składa się z 6 rozdziałów:

1. Zmieniający się świat: rewolucja długowieczności
2. Modele umieralności i prognozowania
3. Przejście zdrowotne u osób starszych
4. Determinanty ryzyka długowieczności
5. Wpływ ryzyk na stopy zwrotu inwestycji długoterminowych
6. Ryzyko inwestycji długoterminowych a długowieczność

Trzpiot G., Majewska J., Długowieczność – modelowanie i analiza ryzyk, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, 2020, s. 102

Ewa Frątczak (red.), Modelowanie dla biznesu. Regresja logistyczna. Regresja Poissona. Survival data mining. Credit scoring

Obecnie modele są podstawą większości, jeśli nie wszystkich, decyzji biznesowych. Coraz częściej firmy poszukują analityki jako kluczowego, strategicznego wyróżnika, który umożliwia kierowanie ogromną liczbą decyzji operacyjnych każdego dnia. Jednocześnie firmy identyfikują zagrożenia. Według SAS White Paper 2018 jednym z istotniejszych czynników hamujących sukces analizy jest opóźnienie między tworzeniem a wdrażaniem modeli. Głównym powodem opóźnień we wdrożeniu modeli jest to, że firmy produkują i wdrażają je w dwóch oddzielnych środowiskach: biznesowym i informatycznym (IT). Analitycy z różnych jednostek biznesowych budują modele, a działy IT je wdrażają. Obie grupy polegają innym zestawom procesów, kodów programowania i języków, które utrudniają szybką reakcję na zmieniające się warunki biznesowe. Jeśli firmy chcą usprawnić produkcję modeli, lepszym pomysłem jest automatyzacja powtarzalnych aspektów pracy i migracja modeli do procesu ciągłego podejmowania decyzji. Odpowiedzią jest fabryka analityczna, czyli połączone dwa środowiska i automatyzacja procesów oraz decyzji.

Znaczącą część analityki dla biznesu stanowią modele predykcyjne. Ocena dokładności predykcyjnej jest ważnym aspektem oceny i porównywania modeli, algorytmów lub technologii, które generują prognozy. Prognozy i projekcje stały się istotną częścią każdego przedsięwzięcia biznesowego i naukowego.

Monografia przedstawia istotę i modelowanie z zakresu analityki biznesowej w wybranych obszarach zastosowań. Autorami lub współautorami kolejnych rozdziałów są pracownicy Zakładu Analizy Historii Zdarzeń i Analiz Wielopoziomowych, magistranci lub absolwenci Podyplomowych Studiów „Analizy Statystyczne i Data Mining w Biznesie", za które merytorycznie odpowiada Zakład. Monografia rozpoczyna cykl publikacji „Modelowanie dla biznesu", serii, która będzie prezentować różnorodne przykłady modelowania biznesowego z wykorzystaniem różnych metod analizy, włączając za każdym razem modelowanie predykcyjne.

Praca składa się z 8 rozdziałów:

1. Regresja logistyczna – podstawy teorii i modelowania
2. Analiza tablic kontyngencji – ocena zależności cech jakościowych
3. Regresja logistyczna – model deskryptywny i model predykcyjny
4. Modelowanie wyników ligi piłkarskiej z wykorzystaniem regresji binarnej i regresji uporządkowanej
5. Model regresji Poissona
6. Modelowanie na użytek kampanii marketingu bezpośredniego
7. Modelowanie churnu. Regresja logistyczna i survival data mining
8. Dynamiczne segmentacje klientów korporacyjnych i zespołów sprzedażowych metodami credit scoringu

Frątczak E. (red.), Modelowanie dla biznesu. Regresja logistyczna. Regresja Poissona. Survival data mining. Credit scoring, Wydawnictwo SGH, 2019, s. 419

Karol Przanowski, Sebastian Zając: Modelowanie dla biznesu. Metody machine learning. Modele portfela consumer finance. Modele rekurencyjne analizy przeżycia. Modele scoringowe

Książka jest odpowiedzią nauki i biznesu na zapotrzebowanie związane ze zrozumieniem i zastosowaniem szerokich metod uczenia maszynowego w analizie dużych zbiorów danych. Książka ta łącząc ze sobą teorię oraz zastosowania praktyczne bez wątpienia powinna zainteresować nie tylko analityków danych w obszarach biznesowych, ale również studentów kierunków ilościowych jak i pracowników naukowo-dydaktycznych.

W kompleksowy sposób rozszerza ona wiedzę z pierwszej części książki. Wprowadza czytelnika w tematykę wykorzystania zaawansowanych metod uczenia maszynowego i głębokiego w problemach modeli scoringowych, które – szczególnie w sektorze bankowym – ograniczone są licznymi regulacjami prawnymi, jak i modeli analizy historii zdarzeń w predykcji zjawiska kryzysu, czy też procesu migracji klientów. Całość uzupełniona jest o techniczną analizę metod selekcji zmiennych.

W książce przedstawiono wykorzystanie zarówno narzędzi komercyjnych takich jak SAS, ale również i kody oparte o bardzo szybko rozwijające się programowanie w Pythonie.

Praca składa się z 4 rozdziałów:

1. Metody Machine Learning w ryzyku kredytowym
2. Metody selekcji zmiennych w modelach scoringowych
3. Proces migracji klientów na przykładzie programu lojalnościowego. Modelowania z zastosowaniem analizy przeżycia
4. Prognozowanie kryzysu portfela Consumer finance

Przanowski K., Zając S., Modelowanie dla biznesu. Metody machine learning. Modele portfela consumer finance. Modele rekurencyjne analizy przeżycia. Modele scoringowe, Wydawnictwo SGH, 2020, s. 186

Portal naukowy GUS

Portal Naukowy GUS to odrębna witryna internetowa Głównego Urzędu Statystycznego poświęcona czasopismom i monografiom naukowym, których wydawcą lub współwydawcą jest GUS.

Na Portalu prezentowane są podstawowe informacje o trzech czasopismach i dwóch seriach recenzowanych monografii naukowych. Wszystkie tytuły posiadają odrębne strony internetowe w pełni dostosowane do standardów i wymogów

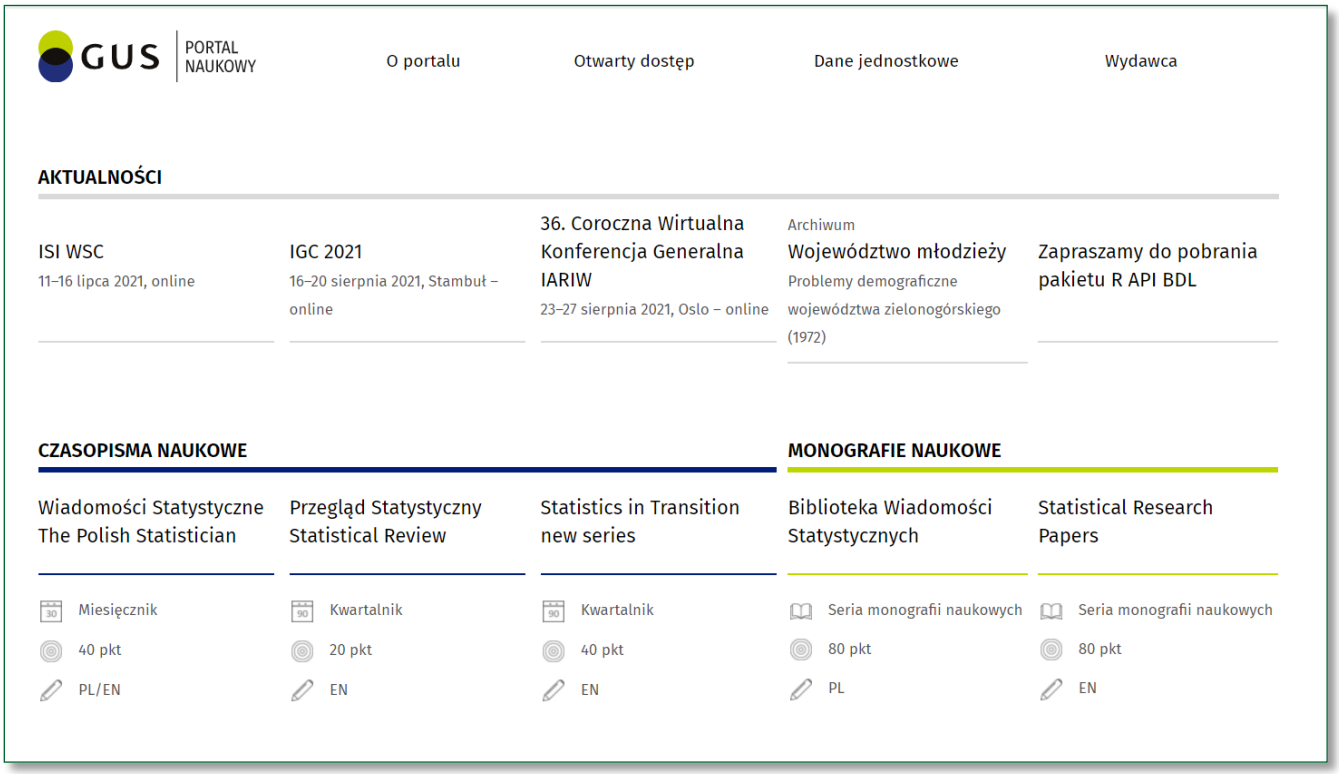

referencyjnych baz indeksacyjnych oraz Komitetu ds. Etyki Publikacyjnej (Committee on Publication Ethics – COPE), dzięki czemu są rozpoznawalne i obecne również w obiegu międzynarodowym.

Czasopisma naukowe:

- „Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician" (od 1956 r.) to miesięcznik, w którym publikowane są artykuły w języku polskim i angielskim obejmujące studia metodologiczne nastawione na rozwiązania praktyczne, analizę i ocenę statystyczną zjawisk społeczno-ekonomicznych, studia interdyscyplinarne, a także takie zagadnienia jak edukacja statystyczna i dzieje statystyki.
- „Przegląd Statystyczny" (Statistical Review) to czasopismo założone w 1937 r., przybliżające nowe osiągnięcia badań empirycznych i analiz teoretycznych z obszaru statystyki i ekonometrii oraz dziedzin pokrewnych, prowadzonych w polskim i zagranicznym środowisku naukowym; od 2019 r. do publikacji w kwartalniku przyjmowane są tylko artykuły w wersji anglojęzycznej.
- „Statistics in Transition new series" to anglojęzyczne czasopismo założone w 1993 r. i ukazujące się z częstotliwością kwartalną, którego celem jest doskonalenie metodologii badań statystycznych, prezentowanie nowatorskich metod analizy przemian społeczno-gospodarczych oraz podejmowanie aktualnych zagadnień w statystyce w ujęciu krajowym i międzynarodowym.

Monografie naukowe:

W dwóch seriach recenzowanych monografii naukowych – polskojęzycznej „Biblioteka Wiadomości Statystycznych" i anglojęzycznej „Statistical Research Papers" – będą ukazywać się oryginalne prace naukowe z zakresu statystyki i nauk pokrewnych, rozprawy habilitacyjne i doktorskie oraz raporty z badań i publikacje pokonferencyjne. ■

Źródło: https://nauka.stat.gov.pl/

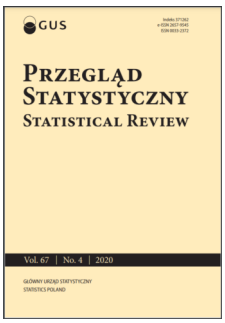

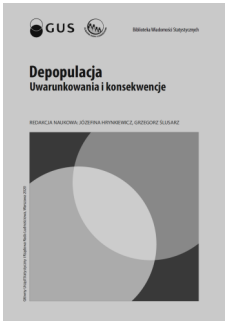

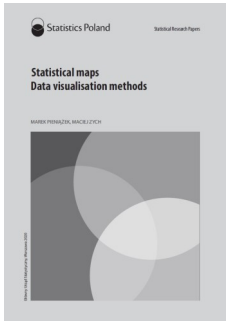

DANE O LUDNOŚCI POLSKI I MIESZKANIACH NA PODSTAWIE SPISÓW

Ludność ogółem (w tys.)

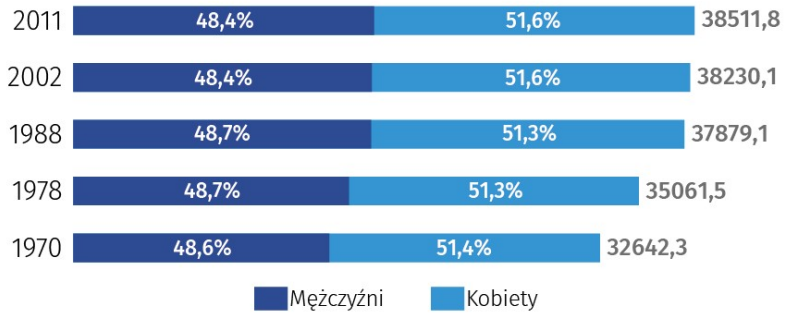

Ludność w %

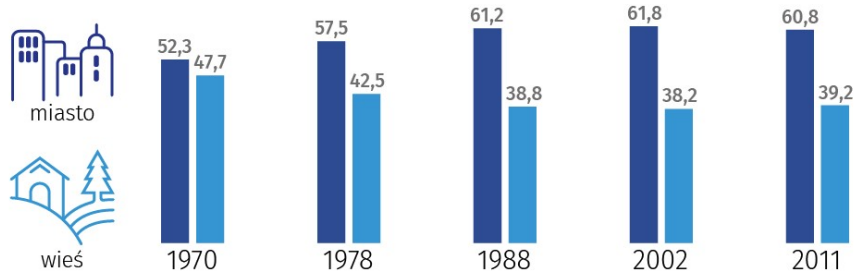

Ludność w wieku 60 lat i więcej (w %)

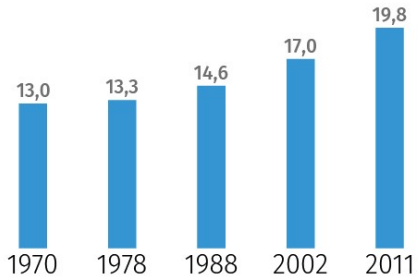

Osoby z wyższym wykształceniem (w %)

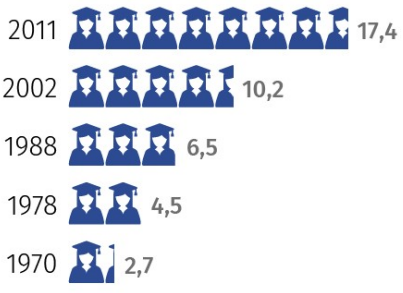

Mieszkania zamieszkane stale (w tys.) / Gospodarstwa domowe (w tys.)

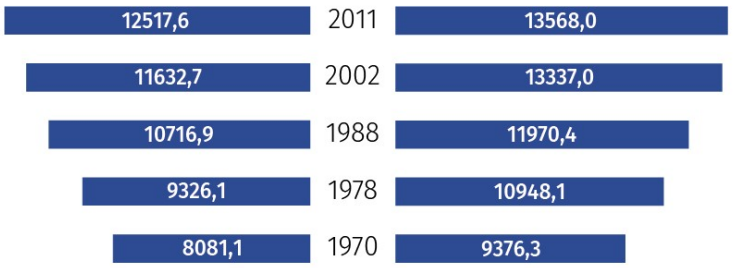

Źródło: GUS
https://stat.gov.pl/infografiki-widzety

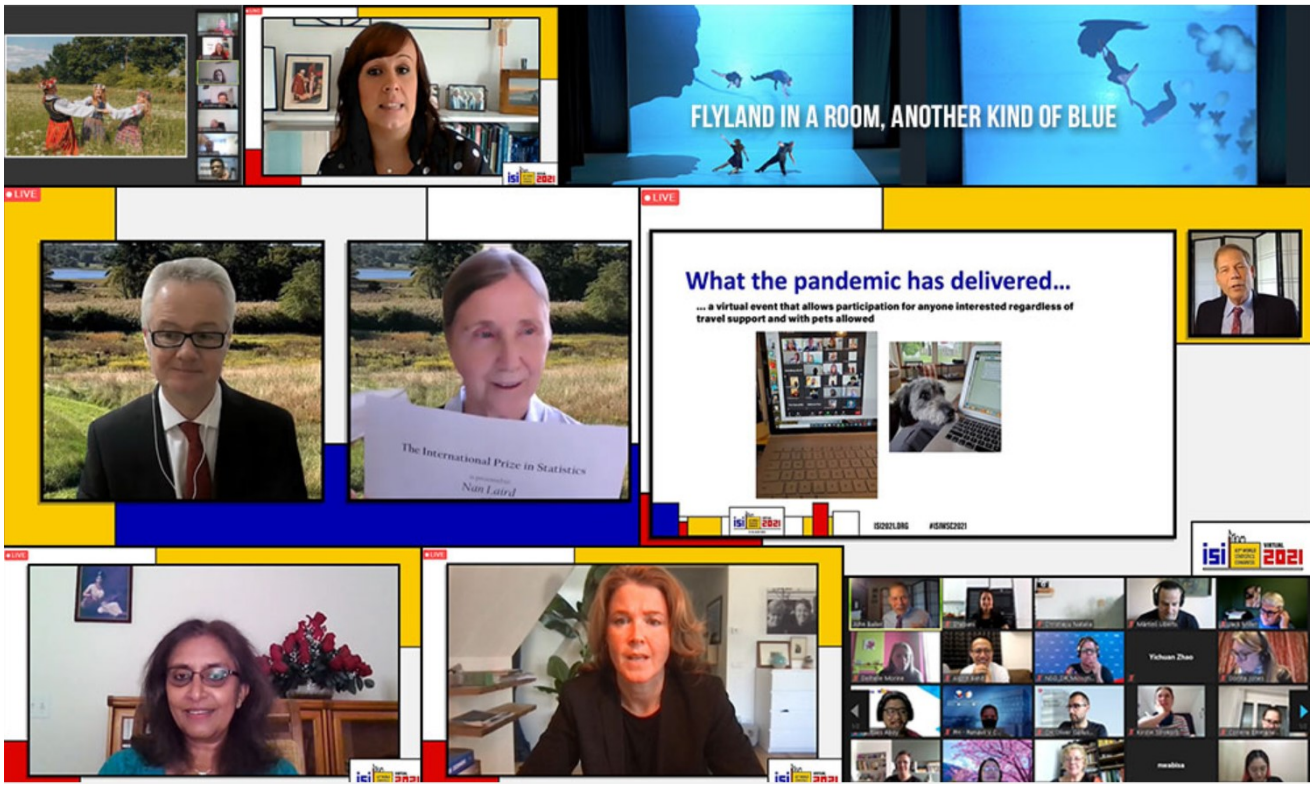

Źródło: ISI https://isi2021.org